ОБЩИНА ТЕРВЕЛ
Тервел - 9450, ул. "Св.Св. Кирил и Методий"№ 8; Нумератор: 05751/20 70, 20 75;факс:23 91; e-mail:tervel2000@yahoo.com

З А П О В Е Д

№ 26/26.01.2016 г.
гр. Тервел

На основание чл. 44, ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и чл. 5 от Закона за счетоводството

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М :

Счетоводната политика на община Тервел и второстепенните разпоредители с бюджетни кредити към община Тервел, в сила от 01.01.2016 г.

Настоящата заповед да се връчи на кметовете на кметства със самостоятелен бюджет, ВРБ "Просвета", ВРБ "СДПТЗ" и училища на делегиран бюджет, за сведение и изпълнение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Гл. счетоводител на община Тервел.

Кмет на община Тервел: ЗЗЛД
/инж. Живко Георгиев/

АИ

СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

НА

ОБЩИНА ТЕРВЕЛ

в сила от 01. 01. 2016 г.

Утвърдена със Заповед № 26 / 26.01.2016 г.
На Кмета на Община Тервел

ЗЗЛД

УТВЪРЖДАВАМ
КМЕТ:
/ИНЖ. Ж. ГЕОРГИЕВ/

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Счетоводната политика е съвкупност от принципи, изходни положения, концепции, правила, бази и процедури, възприети за отчитане на дейността и представяне на информацията във финансовия отчет.

Счетоводната политика на община Тервел се осъществява в съответствие с принципите, определени в Закона за счетоводството, Сметкоплана на бюджетните организации за 2014 г. и ДДС № 20 от 14.12.2004 г. на Министерство но финансите, за прилагане на Национални счетоводни стандарти за бюджетните предприятия, които не противоречат на ДДС № 13 от 20.12.2013 г. и ДДС № 14 от 30.12.2013 г. и други дадени указания от МФ, вътрешните нормативни актове на община Тервел отразяващи спецификата на дейността й, във всички мероприятия на бюджетна издръжка и е задължително прилагането й от всички второстепенни разпоредители с бюджет при община Тервел.

Основната цел на единната счетоводна политика, прилагана от всички бюджетни звена на община Тервел е да дава сигурност, че информацията във финансовите отчети е необходима за вземане на решение от потребителите на финансови отчети, е надеждна – представя достоверно резултатите и финансовото състояние на община Тервел, отразява икономическата същност на събитията и операциите, а не просто тяхната правна форма, неутрална, безпристрастна, предпазлива и пълна във всички съществени аспекти.

Счетоводната отчетност на община Тервел се осъществява при спазване на задължителните основни принципи определени в чл. 26 (1) от Закона за счетоводството както следва:

- ***действащо предприятие***;

- ***последователност на представянето и сравнителна информация*** – представянето и класификацията на статиите във финансовите отчети, счетоводните политики и методите на оценяване се запазват и прилагат последователно и през следващите отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните данни и показатели на финансовите отчети;

- ***предпазливост*** – оценяване и отчитане на предполагаемите рискове и очакваните загуби, при счетоводното третиране на стопанските операции с цел получаване на действителен финансов резултат;

- ***начисляване*** - предприятието изготвя финансовите си отчети, с изключение на отчетите, свързани с паричните потоци, на базата на принципа на начисляването – ефектите от сделки и други събития се признават в момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства или техните еквиваленти и се включват във финансовия отчет за периода, за който се отнасят;

- ***независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс*** – всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като

данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период, трябва да съвпада с данните в края на предходния отчетен период;

- същественост – предприятието представя поотделно всяка съществена група статии с подобен характер; обединяване на суми по статии с подобен характер се допуска, когато сумите са несъществени или обединяването е направено с цел постигане на по – голяма яснота; сумата по статия е съществена, ако пропуските и неточното представяне на позицията биха могли да повлияят върху икономическите решения на ползвателите, взети въз основа на финансовите отчети, или биха довели до нарушаване на изискването за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние, финансовите резултати от дейността, промените в паричните потоци и в собствения капитал;

- компенсиране – предприятието не извършва прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи и отчита поотделно както активи и пасиви, така и приходи и разходи;

- предимство на съдържанието пред формата – сделките и събитията се отразяват счетоводно в съответствие с тяхното съдържание, същност и икономическа реалност, а не формално според правната им форма;

- оценяване на позициите, които са признати във финансовите отчети, се извършва по цена на придобиване, която може да е покупна цена или себестойност или по друг метод, когато това се изисква в приложимите счетоводни стандарти.

За осигуряване на детайлна информация във връзка с вземане на управленски решения, освен задължителната аналитичност на счетоводните сметки е открита и допълнителна аналитичност. Ежегодно кмета на община Тервел утвърждава разработения от гл. счетоводител индивидуален сметкоплан на община Тервел със счетоводни сметки с четирицифрен код на идентификация, като в зависимост от вида на някои сметки и необходимостта от допълнителна информация са посочени и подсметки, който се разработва в съответствие със Сметкоплана на бюджетните предприятия за съответната бюджетна година. Спазването на утвърдения сметкоплан е задължително и за всички второстепенни разпоредители с бюджет към община Тервел.

Прилаганата отчетност е обособена в две насоки:

1. Отчетност на касова основа;

Изготвя се въз основа и в съответствие с Единната бюджетна класификация, утвърдена с ДДС № 13 от 20.12.2013 г. и ДДС № 17/18.12.2014 г. на Министерство на финансите:

- касовата отчетност се изготвя поотделно за всяка финансова година - за периода 01 януари до 31 декември, съгласно разпоредбите на чл. 10, ал. 1 и ал. 2 от Закона за публичните финанси;
- касовата отчетност обхваща единствено паричните потоци за текущата отчетна година;
- финансовите взаимоотношения между отделните бюджетни разпоредители с бюджет се класифицират като трансфер и се отразяват със знак /+/ за получените, или /-/ за предоставените, по § 61, § 62 и § 63 от ЕБК;
- касовата отчетност изисква отчитането на разходите по функции, групи и дейности;
- касовата основа не обхваща поетите задължения и начислените вземания.

2. Отчетност на начислена основа /счетоводна отчетност/;

Изготвя се въз основа на и в съответствие със Сметкоплана на бюджетната организация, Индивидуалния сметкоплан на Община Тервел, Националните счетоводни стандарти, Указания на Министерство на финансите и др. Нормативни актове.

За нуждите на консолидиране, оборотните ведомости се представят с четири знака. Според спецификата на дейността на бюджетните звена може да се ползват аналетични сметки с 5 – ти и 6 – те знак. При възникване на необходимост от създаване на нови счетоводни сметки се използват синтетичните сметки от Сметкоплана на бюджетните предприятия, съблюдавайки принципите за аналитичност в индивидуалния сметкоплан.

Община Тервел и звената към, като първостепенен разпоредител с бюджет, ВРБ "СДПТЗ", ВРБ "Просвета" и всички второстепенни разпоредители с бюджет кметства със самостоятелен бюджет прилагат двустранно счетоводно записване на стопанските операции в трите отчетни

групи – „Бюджет", „Сметки за средства от Европейския съюз" и „Други сметки и дейности" и изготвят самостоятелни оборотни ведомости, които се обобщават в единен счетоводен отчет. Счетоводната информация при първостепенния разпоредител и ВРБ "СДПТЗ", ВРБ "Просвета" се обработва автоматизирано, като се използва ПП "ФСД" на МФ, а ВРБ кметства със самостоятелен бюджет се обработва но ПП „ФСД" Windows. Второстепенните разпоредители на делегиран бюджет – училища съставят и представят тримесечно оборотна ведомост на програмен продукт по техен избор, като задължително спазват утвърдения сметкоплан от кмета на община Тервел и указанията дадени им от гл. счетоводител на община Тервел.

Инвентаризациите в община Тервел се извършват в съответствие със Закона за счетоводството, като за всички дълготрайни материални и нематериални активи, материални запаси, задължително в края на годината, преди съставянето на годишния финансов отчет, от комисия назначена със заповед на съответния кмет на разпоредителя с бюджет или ресьорния зам. Кмет за ВРБ "СДПТЗ", ВРБ "Просвета", а ВРБ на делегиран бюджет от съответния директор на училището.

За резултатите от инвентаризациите се изготвят описи за наличните активи, които се съпоставят с това, което се води по счетоводни данни, като разпоредителите с бюджет ползващи автоматизирана обработка на счетоводната информация използват формулярите от ПП "ФСД".

Негодните за употреба активи се предлагат за брак с акт за бракуване на материални запаси, акт за брак на ДМА или протокол за бракуване на активи, които се утвърждават от съответния ръководител на разпоредителя с бюджет. Актива може да бъде бракуван чрез унищожаване, предаване на вторични суровини, продажба чрез търг при условие, че приходите ще бъдат повече от извършените разходи след изрично становище на комисията.

Счетоводната информация се съхранява по реда предвиден по чл. 43 от Закона за Националния архивен фонд, в следните срокове:

- ведомости за заплати, граждански договори и сметки за изплатени суми – 50 г.;
- годишен бюджет и корекции към него, годишен отчет за изпълнение на бюджета с обяснителна записка и годишен счетоводен отчет – постоянен;
- месечни и тримесечни отчети, счетоводни регистри и финансови отчети – 10 г.;
- документи за данъчен контрол – до 5 години след изтичане на давностния срок за погасяване на публичното задължение, което удостоверяват тези документи;
- документи за финансов одит – до извършване на следващ вътрешен одит и одит от Сметната палата;
- всички останали носители – 3 години.

ПО - ВАЖНИТЕ МОМЕНТИ В СЧЕТОВОДНАТА ОТЧЕТНОСТ, СЪГЛАСНО УКАЗАНИЯ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ФИНАНСИТЕ

1. Промяна в счетоводната политика не се прилага с обратна сила за минали години.
2. Не се преизчислява сравнителна информация от минали години.
3. За целите на контрола някои от изписаните и вложени в употреба стоково - материални ценности се завеждат задбалансово по сметка 9909 "Активи в употреба, изписани като разход".
4. Отчитане на данък добавена стойност – по съответния приходен параграф за данък върху продажбите и по съответния разходен параграф за данък върху покупките; при внасяне в данъчното подразделение – по § 37 - 01 (-), при възстановяване – по § 19 - 00 (-).
5. При внос, платените от бюджетното предприятие ДДС, акцизи, мита, митнически сборове се отчитат по § 19 - 01 със знак (+).
6. Същият ред се прилага и за акцизите.
7. Данъкът върху приходите от стопанска дейност се отчита при внасяне в данъчното подразделение по § 37 - 02 (-), сумата на внесения данък върху приходите, отразена по § 37 – 02 е равна на отразената сума по кредитния оборот на сметка 4512 *„Разчети за данък върху приходите от стопанска дейност"* при възстановяване – по § 37 - 02 (+).

8. Спазването на изискването но т. 7. 13 от ДДС № 20 от 14.12.2004 г. на Министерство на финансите за отчитане на възстановените касови приходи по бюджета на предприятието, включително и от минали години в намаление на съответния приходен параграф от ЕБК – посочват се със знак (-) по параграфа, по който първоначално са били отчетени постъпилите суми и се отразяват по дебитния оборот на сметките от раздел 7 *„Сметки за приходи и трансфери"*.
9. Възстановените касови разходи се отчитат по същия разходен параграф със знак (-).
10. При осчетоводяване на възстановените приходи – сметките от раздел 7 "Сметки за приходи и трансфери" се дебитират.
11. При осчетоводяване на възстановените разходи – сметките от раздел 6 "Сметки за разходи" се кредитират.
12. Спазване на изискването за равенство при отчитане на държавните такси по § 25 – 01 *„Такси за административни и други услуги и дейности"*, § 26 – 00 *„Съдебни такси"* и § 27 – 00 *„Общински такси"* (без такси за битови отпадъци, които са с данъчен характер и се отчитат по сметка 7041 *„Касови приходи от такси и лицензии с данъчен характер"*) с кредитното салдо на сметка 7051 *„Приходи от такси в лева"*.
13. Взаимовръзката на отчетените суми по § 28 – 02 *„Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви и обещетения и начети"* с кредитните салда на сметка 7090 *„Приходи от административни глоби и санкции"*, сметка 7198 *„Приходи от неустойки, начети и обещетения"* и сметките от подгрупа 727 *„Приходи от лихви за просрочени вземания"* (минус несъбраните).
14. Липсите и кражбите на касови наличности се отчитат по § 10 - 98 (+) и отразяването им по дебита на сметка 6099; при последващо възстановяване – по § 10 - 98 (-).
15. Касовите излишъци се отчитат като други приходи по § 36 - 19 *"Други неданъчни приходи"* и отразяването им по сметка 7996 *„Увеличение на парични средства от други събития"*.
16. При отчитането на приходите и разходите е забранен капиталовият подход – не се допуска директно отнасяне на какъвто и да е приход или разход, курсови разлики, прираст, загуби, преоценки, грешки към собствения капитал – сметките от групи 10, 11, 12. Единствено изключение прави сметка 4500 при приключване на салдата със сметките от група 10 при избор на този вариант за цялата система на бюджетното предприятие.
17. Приключване на сметка 4500 в трите отчетни групи, се прилага от всички ВРБ в кореспонденция със сметка 1001 и се приключва в края на годината.
18. Неотчетени активи и неотчетени пасиви или отчетени несъществуващи активи и пасиви се отразяват чрез сметките от групи 69 и 79.
19. Спазване на стойностния праг на същественост – 700 лв. стойностният праг не включва ДДС.
20. Замяната на ДМА се отчита като придобиване и продажба на активи (чрез сметките от подгрупи 614 – за отписване на заменения актив и подгрупа 714 – за заприходяване на получения актив). При неравностойна замяна разликата се отразява по сметките от групи 64 и 74.
21. В компютърната конфигурация, когато стойността на цялата конфигурация надвишава 500 лв. без ДДС, компютърната конфигурация се завежда като един дълготраен актив. Следващите разходи за промяна се отчитат като текущи разходи (клавиатура, мишки и други).
22. Нефинансовите дълготрайни активи се обезценяват веднъж на две години.
23. Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност, както и дяловете, съучастията и акциите не се обезценяват.
24. Трайните насаждения се отчитат на разход при придобиването им.
25. Програмните продукти се отчитат по сметка 2101 *„Програмни продукти и лицензи на програмни продукти"* независимо от тяхната стойност.

26. Нематериалните дълготрайни активи се обезценяват веднъж на две години. Попадналите под прага на същественост активи се изписват на разход, като се използва подгрупа 699 *„Намаление на нетните активи от други събития"*.
27. Нематериалните активи, които попадат под прага на същественост, се изписват на разход към момента на тяхното придобиване.
28. Реализираните курсови разлики от продажба на валута се отразяват по приходен § 36 - 01, като отрицателните са със знак (-) и се осчетоводяват по сметките 7391 и 7392.
29. Обезщетенията, които се изплащат при освобождаване от работа и при пенсиониране се осчетоводяват по съответните сметки от подгрупа 604.
30.Извънтрудовите възнаграждения (по граждански договори) се отчитат като разход за персонал по сметка 6044, ако бюджетното предприятие осигурява лицето;
30. Разходите за строителен надзор на инфраструктурни обекти се отчитат на касова основа по § 52 - 06 и на начислена основа по сметка 6075. Разходите за строителен надзор при придобиване на сгради се отчитат по § 52 - 02, а на начислена основа по сметки от подгруппа 203 *„Сгради"*.
31. Анализ на отчетените капиталови разходи по § 51 – 00 *„Основен ремонт на дълготрайни материални активи"*, и взаимовръзка на отчетените суми по параграфа с отразените суми по сметките от подгрупа 207 *„Дълготрайни материални активи в процес на придобиване"*, ако ремонтът е извършен чрез възлагане. Сметка 6076 *„Основен ремонт на инфраструктурни обекти чрез външни доставки"*, ако ремонтът е извършен на инфраструктурен обект чрез външни доставки. Сметка 6507 *„Основен ремонт на дълготрайни материални активи по стопански начин"*, ако основния ремонт на ДМА е извършен по стопански начин. Сметка 6508 *„Основен ремонт на инфраструктурни обекти по стопански начин"*, ако основния ремонт е извършен на инфраструктурени обекти по стопански начин.
32. Анализ на отчетените капиталови разходи по § 52 – 00 *„Придобиване на дълготрайни материални активи"* и взаимовръзка на отчетените суми по параграфи с отразените суми по сметките от група 20 *„Дълготрайни материални активи"*.
33. Анализ на отчетените капиталови разходи по § 53 – 00 *„Придобиване на нематериални дълготрайни активи"* и взаимовръзка на отчетените суми по параграфи с отразените суми по сметките от група 21 *„Нематериални дълготрайни активи"*.
34. Анализ на отчетените капиталови разходи по § 54 – 00 *„Придобиване на земя"* и взаимовръзка на отчетените суми по параграфи със сумите, отразени по сметки 2201 *„Земи, гори и трайни насаждения"* в стопанска област „Други сметки и дейности" или по сметките 6077 *„Разходи за придобиване на земя в страната"* и 6078 *„Разходи за придобиване на земя в чужбина"*.
35. Получените текущи дарения се отчитат по § 45 – 00 и се осчетоводяват по кредита на съответните сметки от група 74.
36. Възстановените дарения се отчитат по параграф 45 – 00 със знак (-) и по дебита на сметките от група 74.
37. Прехвърлянето на активи и пасиви между отчетни групи се осчетоводява чрез сметките от група 76.
38. При прехвърляне на активи, които се изписват на разход от прехвърлителя, се използва сметка 799 (20,3 /799), вместо сметките от група 76.
39. Закупената валута се оценява по валутния курс на придобиване.
40. Продадената валута се оценява по валутния курс на продажбата.
41. Наличие на курсови разлики (положителни и отрицателни) - когато възниква промяна във валутния курс между датата на сделката и датата на разплащането (по сметките от подгрупа 739 и § 36 – 01 (+/-).
42. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преоценяват най – малко веднъж месечно, задължително към края на всеки месец. Препоръчва се такава оценка да се прави към датите, когато има извършени операции по валутните сметки и касови наличности.

43. Получените касово чрез трансфер средства по бюджетни банкови сметки, предназначени за разходване и отчитане по СЕС се отчитат по § 88-03 и сметка 4684, и в СЕС по 63 - 00 и сметки от група 75.
44. При отчитането на средства представляващи отчисления по чл. 60 и чл.64 от Закона за управление на отпадъците по сметка за чужди средства на РИОСВ, същите се отчитат по § 93 – 36 /-/ при разходването им и по § 93 – 36 /+/ при получаването /освобождането им/, а на начислена основа по сметка 4691.
45. Получените приходи от продажба на тръжна документация, продажби на вторични суровини, включително и бракувани автомобили, депозити за вещи лица с изтекъл давностен срок се отчитат по § 36 – 19 *„Други неданъчни приходи"*. Спазване на принципното изискване на отчитане на § 36 – 19 *"Други неданъчни приходи"* на всички приходи, за които няма конкретни приходни параграфи и съответно взаимовръзка с осчетоводените суми по сметка 7199 *„Други приходи"*.
46. Паричните гаранции за участие в процедури по подбор и изпълнение на договори постъпват по банкова сметка за Чужди средства и се отчитат в отчетна група „Други сметки и дейности".
47. Получените банкови гаранции се отчитат по сметка 9214 *„Получени гаранции и поръчителства"* в отчетна група „Бюджет" на общината, когато същите СА свързани с изпълнение на договорни ангажименти, обвързани с „Бюджет" или в отчетна група „СЕС", когато те СА учредени по повод изпълнението на договорни ангажименти, обвързани със средства по оперативните програми или проекти финансирани от Разплащателна агенция към ДФ „Земеделие".
48. Стойността на сключените договори за особен залог на община Тервел, се отчитат по сметка 9233 *„Обезпечени задължения по реда на особените залози"* в отчетна группа „Бюджет" за срока на действие на договорите.
49. Издадените от община Тервел Запис на заповеди по договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативни програми и Разплащателна ангенция към ДФ „Земеделие" се отчитат по сметка 9299 *„Други кредитори по условни задължения"* до датата на падеж посочен в запис на заповед.
50. Поетите ангажименти от всеки един разпоредител с бюджетни кредити се отчитат по кредита на сметка 9200 при възникването им и по дебита при погасянето им, в кореспонденция с група 980 *„Поети ангажименти за разходи – потоци"*.
51. При установяване на грешки от минали години, не се извършват корекции в текущата отчетна година в отчета за касовото изпълнение на бюджета и сметки за средства от Европейския съюз.
52. При годишно приключване и прехвърляне на остатъците от средства от ВРБ по банковата сметка на ПРБ операциите се отразяват по сметка 4885 *„Вземания от други дебитори – местни лица (финансиращи позиции)"*. При ПРБ сметката се кредитира, а при ВРБ се дебитира.
53. В годишните финансови отчети се оповестява информацията за свързаните лица.

II. КАПИТАЛИЗАЦИЯ НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ДО СЕГА ЗАДБАЛАНСОВО

Отменя се подходът на задбалансово отчитане на дълготрайните материални активи, попадащи в обхвата на т. 16. 3 от указание на МФ ДДС № 20 от 14. 12. 2004 г. Дълготрайните материални активи са средствата и обектите, в които са направени дългосрочни инвестиции и се използуват в текущата дейност за относително продължителен период от време.

През 2014 г. се извърши капитализация /балансово признаване/ на следните ДМА, отчетени до сега задбалансово:

- прилежащи към сгради и съоръжения земи;

- земи, гори и трайни насаждения;
- книги в библиотеки;
- активи с историческа и художествена стойност.

За горните ДМА се води аналитична отчетност.

Капитализирането на горните активи се извърши поетапно от всички ВРБ, след като се анализира сметка 9901 *„Земи, гори и трайни насаждения"*.

В групата на дълготрайните материални активи се включват:

- прилежащи към сгради и съоръжения земи;
- сгради;
- машини, съоръжения и оборудване;
- транспортни средства;
- стопански инвентар и други дълготрайни материални активи.

Оценка на дълготрайните материални активи:

1) цена на придобиване, която включва:

- покупната цена, намалена с изплатения данък върху добавената стойност с право на данъчен кредит;
- фактически извършените разходи, свързани с доставката и монтажа;
- изплатените суми за строителство, проучване и проектиране.

2) себестойност - определена на основата на действително извършените разходи по създаването на актива;

3) пазарна цена - определена като онази парична сума, която би могла да се получи от продажбата на актива в момента, когато се извършва неговата начална оценка или преоценка.

Аналитичното отчитане на дълготрайните материални активи се организира по МОЛ, което позволява групирането на обектите на отчитане за нуждите на управлението.

За всеки конкретен материален дълготраен актив, който се разглежда като отделен инвентарен обект се завежда Инвентарен картон за отчитане на активите заведени на един МОЛ – домакин, а ползващи се от служители на общината и ВРБ и се дава инвентарен номер.

Счетоводни сметки

За отчитане на дълготрайните материални активи в Сметкоплана на община Тервел са предвидени следните сметки:

2010 Прилежащи към сгради и съоръжения земи – по сметката се отчитат прилежащите към сгради и съоръжения земи;

2031 Административни сгради – по сметката се отчитат сградите на общинска администрация, общински сгради за образователни, социални, здравни, културни, обществени и други мероприятия;

2032 Жилищни сгради, съоръжения и апартаменти;

2039 Други сгради – по сметката се отчитат сгради, които не са административни или жилищни, а именно: гаражи, павилиони, стопански и търговски сгради, халета, складове и други подобни;

2041 Компютри и хардуерно оборудване;

2049 Други машини, съоръжения, оборудване;

2051 Леки автомобили;

2059 Други транспортни средства;

2060 Стопански инвентар;

2071 Незавършено строителство, производство и основен ремонт;

2079 Други дълготрайни материални активи в процес на придобиване.

Сметките са активни.

Дебитират се:	Кредитират се:
при увеличение на дълготрайните материални активи (независимо от начина)	при намалението на дълготрайните материални активи

Отчитане на земи, гори и трайни насаждения, инфраструктурите обекти и активите с историческа и художествена стойност в отчетна група ДСД

С указание на МФ от 2013 година и ДДС № 14 от 30.12.2013 г., особено внимание заслужава отчитането на земи, гори и трайни насаждения, инфраструктурните обекти, активите с историческа и художествена стойност, книги в библиотеките и активи, предназначени за специални дейности по отбраната и сигурността.

Капитализация (балансово признаване) на дълготрайни материални активи, отчитани до сега задбалансово. Отменя се подходът за задбалансово отчитане на ДМА, тези активи, с изключение на прилежащите към сгради и съоръжения земи, ще се капитализарат (признават балансово) в отчетна група „ДСД", чрез използване на сметки:

Група 22 Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) „Други сметки и дейности"

2201 Земи, гори и трайни насаждения

2202 Инфраструктурни обекти

2203 Активи с историческа и художествена стойност

2204 Книги в библиотеките

За счетоводни записвания, във връзка с капитализирането на нефинансовите дълготрайни активи отчитани до 01.01.2014 г. задбалансово, могат да се приложат два варианта:

Първи вариант: **<u>директно завеждане</u>** по **<u>сметка 2010</u>** – след извършен анализ на крайното салдо на **сметка 9901** се отделят земите, които се капитализират в отчетна група „Бюджет" и „СЕС" по дебита на **сметка 2010** и се кредитира **сметка 7992**.

Втори вариант: **<u>първоначално отнасяне</u> по <u>сметка 2201</u> в отчетна група „ДСД" и последваща идентификация и прехвърляне по <u>сметка 2010</u> в съответните отчетни групи.** Този вариант допуска такива земи да бъдат първоначално прехвърлени заедно с останалите земи по **сметка 2201** от СБО, след което въз основа на допълнителен анализ и идентификация, отнасящите се за **сметка 2010** суми се прехвърлят чрез **сметки 7602 и 7603** в съответната отчетна група.

- ***За капитализиране на активи в процес на придобиване;***

Д – т с/ка 2071 *Незавършено строителство, производство и основен ремонт*

Д – т с/ка 2079 *Други ДМА в процес на придобиване*

К – т с/ка 7992 *Увеличение на нефинансови дълготрайни активи от други събития*

- ***За заприходяване на придобити инфраструктурни обекти и други ДМА.***

Д – т с/ки от гр. 22 *Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група „ДСД"*

К – т с/ки от подгрупа 207 *ДМА в процес на придобиване*

След преминаване към СБО от 2014 г. активите (земи, гори и трайни насаждинея, инфраструктурните обекти, активите с историческа и художествена стойност, книги в библиотики) **се изписват на разход в момента на тяхното придобиване в отчетна група „Бюджет" и „СЕС"**, като се използва съответната сметка от индивидуалния сметкоплан на община Тервел ***от група 607 „ Наеми и разходи за инфраструктурни обекти, земя и други активи и астиви с художествена и историческа стойност"***. Тези активи се признават

балансово, като се завеждат в отчетна група „ДСД" по съответните сметки ог група 220 *„Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група/стопанска област „Други сметки и дейности"*, като се съставя счетоводната статия:

- ***Отчитане на новопридобити земи, гори и трайни насаждения, инфраструктурни обекти и книги в библиотеките в отчетна група „Бюджет" или „СЕС":***

Д – т с/ки 6075 – 6079

К – т с/ки от раздел 4, група 50, група 74 и др.

- За незавършени обекти:

Д – т с/ка 207

К – т с/ка 7609 *„ Коректив за капитализирани активи в отчетна група „ДСД"*

и след завършването им се прехвърлят по гр. 22.

- Заприходяване и признаване балансово на придобитите активи в отчетна група „ДСД":

Д - т с/ки от гр. 22 *Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група „ДСД"*

К - т с/ка 7609 *„ Коректив за капитализирани активи в отчетна група „ДСД"*

Тези счетоводни записвания не се отнасят за земи, които са прилежащи към сгради и съоръжения. Балансовото признаване на тези земи е в тази област, където са отчетени активите, към които земите са прилежащи, като за тяхното отчитане се използва с/ка 2010 *"Прилежащи към сгради и съоръжения земи"* . В случай, че по задбалансова сметка 9901 са заведени такива земи, те се прехвърлят като балансови активи в област "Бюджет" или "СЕС" , като се съставя:

- ***за отписване;***

Д – т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

К – т с/ка 9901 *Земи, гори и трайни насаждения*

След преминаването към СБО от 2014 г. прилежащите към сградите и съоръженията земи се завеждат директно по дебита на сметка 2010 в отчетна група „Бюджет" или „СЕС":

- ***за придобиване на прилежащи към сгради земи чрез покупка;***

Д – т с/ка 2010 *Прилежащи към сгради и съоръжения земи*

К – т с/ки от група 40, група 50, подгрупа 426 и др.

- ***при отчитане на разходите за придобиване на ДМА;***

Д – т с/ки 2071, 2079

К – т с/ка 7609 *Коректив за капитализирани активи в отчетна група „ДСД"*

- ***при завършване на обекта с набраните разходи за придобиване;***

Д – т с/ки 2202, 2203

К – т с/ки 2071, 2079

- ***отписване на продадени земи, гори и трайни насаждения по отчетна стойност в отчетна група „ДСД"***

Д – т с/ка 7602 *Вътрешни некасови трансферимежду отчетни групи „ Бюджет" и „ ДСД"*

К – т с/ки от подгрупа 220 *Дълготрайни активи капитализирани в отчетна група „ДСД"*

- ***отписване на продадени земи, гори и трайни насаждения по отчетна стойност в отчетна група „Бюджет"***

Д – т с/ка 6131 *Отчетна стойност на продадените земи, гори и трайни насаждения*
Д – т с/ка 6132 *Отчетна стойност на продадени инфраструктурни обекти*
Д - т с/ка 6133 *Отчетна стойност на продадени активи с художествена и историческа стойност и книги в библиотеки*
К – т с/ка 7602 *Вътрешни некасови трансферимежду отчетни групи „ Бюджет" и „ ДСД"*

Запазва се досегашния подход, тяхното придобиване да се отчита незабавно като текущ разход на тези активи при тяхното придобиване в отчетни групи „Бюджет" и „СЕС".

За трайните насаждения, подлежащи на отчитане община Тервел е възприела подход за капитализиране (балансово признаване), независимо от стойността им.

Възприемането на този подход се обосновава със следното:

Не е възможно и е трудно да се извършва надеждна текуща и периодична оценка на тези активи.

Значителна част от посочените активи имат характер на "публични блага", при което те се ползват без каквото и да е ограничение от други лица, поради невъзможността от налагане на контрол върху достъпа и ползването на свързаните с тях изгоди.

Включването на тези позиции в баланса, може да подведе потребителите на информация по отношение на действително разполагаемите и подлежащи на използване ресурси за осъществяване на бюджетната или извънбюджетната му дейност.

При необходимост информация за стойностния размер на земите, инфраструктурните обекти, активите с историческа и художествена стойност и тези предназначени за сигурността и отбраната може да се получи от съответните регистри и други информационни източници.

Първоначална оценка на дълготрайни материални активи

Първоначално всеки дълготраен материален актив се оценява по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително митата и невъзстановимите данъци) и всички преки разходи.

Преки са разходите, които са необходими за привеждане на актива в работно състояние в съответствие с предназначението му.

Те са:

а) разходи за подготовка на обекта (на терена, където ще се използва активът);

б) разходи за първоначална доставка и обработка;

в) разходи за монтаж, включително направените през контролните и предпусковите периоди, както и обичайните разходи, свързани с поетапното въвеждане в употреба на дълготрайния материален актив;

г) разходи за привеждане в работно състояние на придобития дълготраен материален актив;

д) разходи за хонорари на архитекти, инженери, икономисти и други, свързани с проекта, икономическата обосновка, поръчката и/или изграждането, доставката, монтажа, въвеждането в употреба и др. на дълготрайния материален актив;

е) предполагаемите разходи до размера на начислената провизия за условни задължения за:

- демонтаж и извеждане на актива от употреба - тези предполагаеми разходи, следва да се коригират с предполагаемите приходи, които предприятието ще получи от по - нататъшното уреждане на актива (брак, продажба, размяна, даване под наем и т.н.);

- възстановяване на терена, върху който е бил инсталиран активът;

ж) разходи, произтичащи от непризнат данъчен кредит, свързан с изброените преки разходи.

Когато придобиването е свързано с разсрочено плащане, разликата между първоначалната оценка и сумата на всички плащания се признава за лихвен разход, през периода на кредита.

Административните и други общи разходи не се включват в първоначалната оценка, освен ако са пряко свързани с придобиването или привеждането на дълготрайния материален актив в работно състояние.

Разходите за пуск и други подобни предпроизводствени разходи не се включват в цената на придобиване на актива.

Началните оперативни загуби, понесени преди активът да достигне планираната производителност, не се включват в цената на придобиване и се признават за текущ разход за дейността.

Разходите за обучение на персонала за работа с дълготрайния материален актив не се включват в първоначалната му оценка. Те се отразяват като разходи за квалификация на персонала.

Дълготрайните материални активи първоначално се оценяват, както следва:

а) по себестойност - когато са създадени в предприятието, начинът за определяне на себестойността следва да е идентичен с начина за определяне себестойността на произведената в предприятието продукция, не следва да се включват: вътрешни печалби, необичайните количества бракувани ресурси (материали, труд и други), административните и други общи разходи (несвързани пряко с процеса по придобиването на дълготрайния материален актив) и т.н.;

б) по справедлива стойност - когато са получени в резултат на безвъзмездна сделка;

в) по оценка, приета от съда, и всички преки разходи - когато са получени в резултат на апортна вноска по реда на Търговския закон.

В цената на придобиване не се включват и финансовите разходи.

В цената на придобиване се включват изплащаните обезщетения на собственици за отчуждаване на техни активи, освен ако те не се изплащат от друг първостепенен разпоредител.

Когато такива обезщетения, свързани с придобиване на инфраструктурни обекти, се изплащат от друг първостепенен разпоредител, този разход се отчита от него по съответните сметки от група 607.

Ако се касае за актив, който се признава балансово от придобиващото бюджетно предприятие, другият първостепенен разпоредител отчита обезщетенията по съответните сметки от група 64.

В цената на придобиване **не се** включват разходите за обезщетения, които по същество представляват глоби, санкции или неустойки за виновно причинени загуби и други вреди на трети лица при придобиването на активи.

Праг на същественост на ДМА

В системата на първостепенния разпоредител следва се прилага унифицирана политика по отношение на прага на същественост.

Съгласно чл. 50 ал. 2 от ЗКПО стойностния праг на същественост на ДМА е 700,00 лв. без ДДС/ изм. ДВ. Бр. 110 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г. /.

За признаването като ДМА на активи, се прилага минималният праг в размер на 700 лв. без ДДС.

За целите на праговете на същественост в стойността на актива не се включват ДДС и другите данъци.

Активите, които отговарят на изискването за ДМА, но са със стойност по – ниска от

700 лв., задължително се изписват на разход при придобиването им и се завеждат по задбалансова сметка 9909 *„Активи в употреба, изписани като разход"*.

В случай, че такива активи все още не са в употреба и са на склад се завеждат по сметки от **подгрупа 302 Материали** до момента на въвеждането им употреба.

Особени случаи!

По отношение на компютърната конфигурация и други подобни взаимосвързани активи, когато стойността на цялата конфигурация надвишава минималния праг на същественост от 500 лв. без ДДС, съществените елементи (компютър и монитор) се завеждат като ДМА, независимо, че тяхната индивидуална стойност може да е под минималния праг. При това положение цялата стойност на конфигурацията се разпределя между тях.

С разходите за последващата подмяна на стойностно несъществените елементи (клавиатура и мишка) не се променя стойността на вече признатите активи (т.е отчитат се като текущи разходи).

При незначителни или временни промени в цените на дадени активи, се запазва избраният подход на класифициране, при тяхното последващо придобиване, независимо, че сумите може да се отклоняват от праговете.

В случай, че даден краткотраен актив вече е изписан на разход, не се налага прекласифициране в ДМА и не се сторнира този разход.

Придобиване на ДМА при лизинг

Видове лизинг: финансов лизинг и експлоатационен лизинг.

Финансов лизинг – при него с предоставянето на актива на наемателя се прехвърлят в значителна степен всички рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху този актив. В договора може да има клауза ***за прехвърляне*** на собствеността в края на срока на наемния договор, но ***може и да няма.***

За да се класифицира един договор като такъв по финансов лизинг е необходимо да са налице следните ***белези:***

- **прехвърляне** в значителна степен на всички рискове и изгоди от собствеността върху актива на наемателя към края на срока на лизинговия договор;
- наемателят да притежава ***опция за закупуване*** на актива на цена, която се очаква да бъде значително по - ниска от справедливата стойност към датата, на която опцията става изпълнима, като в началото на лизинговия договор в голяма степен е сигурно, че опцията ще бъде упражнена;
- ***срокът*** на лизинговия договор покрива по - голяма част от икономическия живот на актива, дори когато правото на собственост не е прехвърлено;
- ***в началото*** на лизинговия договор сегашната стойност на минималните лизингови плащания се равнява на справедливата стойност на наетия актив;
- ***наетите активи*** имат специфичен характер, като само наемателят може да ги експлоатира без извършването на съществени модификации.

Характерът на лизинговия договор като форма е стоков кредит, което означава, че той изисква сделката да се отрази по счетоводните сметки при лизингополучателя според нейната същност, а не само според юридическата й форма, т. е. да се приложи принципа на "съдържанието пред формата".

Експлоатационен лизинг – това е всеки друг лизингов договор освен финансовия лизинг.

Счетоводно отчитане на начислена основа:

1.*Отчитане на придобиването на активи чрез договор за* ***финансов лизинг****:*

Дебит с/ки от група 20 Дълготрайни материални активи Дебит с/ка 1917 Коректив на номиналната стойност на задълженията по финансов лизинг към местни лица - със стойността на лихвата Кредит с/ка 1911 Задължения по финансов лизинг към местни лица

2. *Отчитане изплащането на съответната вноска*

Дебит с/ка 1911 Задължения по финансов лизинг към местни лица
Кредит с/ка 5013 Текущи банкови сметки в лева

3. *За отчитане на текущите лихви, припадащи се за периода на лизинговата вноска:*

Дебит с/ка 6241 Разходи за лихви по финансов лизинг от местни лица
Кредит с/ка 1917 Коректив на номиналната стойност на задълженията по финансов лизинг към местни лица

4. *За отчитане на текущ дял по финансов лизинг:*

Дебит с/ка 1911 Задължения по финансов лизинг към местни лица
Кредит с/ка 1913 Текущ дял по задължения по финансов лизинг към местни лица

Счетоводно отчитане на касова основа по параграфите на ЕБК:
С придобиването на актива от наемателя:

§ 52 – 00 – придобиване на ДМА с цялата стойност без оскъпяването
§ 93 – 17 – задължения по финансов лизинг и търговски кредит

При плащане на дължимите вноски:

§ 29 – 91 - други разходи за лихви към местни лица
§ 93 – 18 - погашения по финансов лизинг и търговски кредит (-)
§ 95 – 07 – наличност в левове по сметки в края на периода (+)

Счетоводни записвания за придобиване на активи в условията на ***експлоатационен лизинг****:*

Дебит с/ка 6071 Разходи за наеми в страната
Кредит с/ка 4010 Задължения от клиенти от страната

При изплащане на задължението:

Дебит с/ка 4010 Задължения от клиенти от страната
Кредит с/ки от група 50 Парични средства

Размяна и замяна на ДМА с други активи

Всички замени на ДМА с други активи се отчитат като придобиване на активи и постъпления от продажба на ДМА, чрез използването на съответните сметки от подгрупи 614 *"Отчетна стойност на продадени дълготрайни активи"* и 714 *"Приходи от продажба на дълготрайни активи"*.

Замяната се оценява по справедливата стойност на заменяния или придобивания актив - която от двете е по - ясно определима.

Когато бюджетното предприятие прави апортна вноска с ДМА в търговско дружество, операцията се третира като придобиване на финансов актив и като продажба на ДМА.

Счетоводните записвания са:

- за отразяване на придобитото дялово участие

Д-т с/ки подгрупа 511 *Дялове и акции в предприятия в страната*
Или
Д-т с/ки подгрупа 512 *Дялове и акции в предприятия в чужбина*
Кт с/ки подгр. 713 *Приходи от продажби на земя, инфраструктурни обекти и активи с художествена и историческа стойност*
Кт с/ки подгр. 714 *Приходи от продажби на дълготрайни активи*

- за отписване на балансово признат ДМА

Д-т с/ки подгр. 614 *Отчетна стойност на продадени дълготрайни активи*
Кт с/ка гр. 20 *Дълготрайни материални активи*

- за отписване на актива

Д-т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*
Кт с/ка 9909 *Активи в употреба, изписани като разход*

Придобитото дялово участие чрез апорт не се измерва за отчетни цели нито по номиналната стойност на акциите (дяловете), нито по балансовата стойност на апортирания актив, а се прилага справедливата стойност на дълготрайния актив.

Оценката на вещите лица по чл. 72, ал. 2 от Търговския закон може да се използва като база за оценяване, доколкото представлява надеждна индикация за справедливата стойност на актива.

Отчитане на непарични вноски (недвижими имоти), които са направени от община Тервел за увеличаването на капитала в търговски дружества

За прехвърлянето на недвижими имоти в капитала на търговски дружества, следва да се съставят следните счетоводни статии:

За отразяване на увеличението на капитала:
Д-т с/ка 511 *Дялове и акции в предприятия в страната*
К-т с/ка 714 *Приходи от продажби на дълготрайни активи*

В зависимост от това, какво е дяловото участие на общината и какъв е недвижимият имот, ще се използва съответната сметка от подгрупа 511, респективно от подгрупа 714.

За изписване на активите:

Д-т с/ка 614 *Отчетна стойност на продадени дълготрайни активи*

К-т с/ка група 20 *Дълготрайни материални активи*

В зависимост от това, какво е дяловото участие на общината и какъв е недвижимият имот, ще се използва съответната сметка от група 20, респективно съответните сметки от подгрупа 614.

При изписването на задбалансов актив от общината

Д-т с/ка 9981 „Кореспондираща сметка за задбалансови активи"

К-т с/ка 9909 „Активи в употреба, изписани като разход"

За завеждането на този актив по баланса на общината се съставя следното счетоводно записване

Д-т с/ка от група 20 *„Дълготрайни материални активи"*

К-т с/ка група 799 *„ Увеличаване на нетните активи от други събития".*

Преоценка на ДМА

Преоценка на ДМА се извършва веднъж на ДВЕ ГОДИНИ, при този преглед се съпоставя отчетната стойност на ДМА с текущата възстановима стойност, съответстваща на оставащия полезен срок и потенциал на икономическа изгода на актива, и следва да се отчита по съответните сметки от група 78 "Увеличение/намаление на нетните активи от преоценка" на сметкоплана, респ. сметки 7801, 7802, 7803, 7804, 7807 и 7808.

Преоценката на ДМА не може да се отнася директно към собствения капитал (сметките от групи 10 СБП).

Оценка на ДМА

За нефинансовите дълготрайни активи се извършва преглед за обезценка веднъж на две години. При прегледа се съпоставя отчетната стойност с текущата възстановима стойност. За текуща възстановима стойност на тези активи се приема справедливата им стойност, като за нейна индикация може да се ползва и текущата покупателна цена на сходен актив със същия потенциал на икономическа изгода. За уникални активи, които нямат пазарен аналог се извършва експертна оценка на очаквания размер на разходите по придобиване, ако такъв актив би бил придобит към датата на прегледа за обезценка. При прегледа за обезценка на нефинансови дълготрайни активи обезценката се отчита, когато е налице траен спад в цените на съответните активи. Временни спадове и флуктуации в цените не се вземат предвид. При прегледа за обезценка на сгради се вземат предвид освен пазарните цени жилища в района, но и текущата оценка на подобренията. Не се извършва тест за обезценка на активи, които са в процес на придобиване/строителство със срок под една година и на активите заведени по сметка 9909 *„Активи в употреба, изписани като разход"*. Ако отчетната стойност на балансово признат нефинансов дълготраен актив е по - висока, тя се коригира до размера на текущата възстановима стойност, чрез използването на сметка 7801. При извършване на обезценка на задбалансов нефинансов актив, сумата се отразява по кредита на съответната задбалансова сметка срещу дебитиране на сметка 9981.

Отчитане на предадени за безвъзмездно ползване на ДМА

Когато на община Тервел и ВРБ са предоставени от небюджетни предприятия или физически лица ДМА за безвъзмездно ползване се процедира по следната схема:

Когато за тези активи са извършени допълнителни разходи и подобрения, които задоволяват изискването за признаване на актив, тези разходи се завеждат балансово по сметка 2091 *"Капитализирани разходи по наети/предоставени за ползване ДМА".*

При връщането на актива и в случай, че не се възмездяват, тези разходи се изписват от баланса в кореспонденция със сметките от група 64 *Пенсии, социални помощи и обезщетения за домакинства, субсидии и други текущи и капиталови трансфери.*

В случай, че се възмездяват – отчита се продажба на този ДМА чрез използването на съответните сметки:

- 6149 *" Отчетна стойност на продадени други ДМА"*;
- 7149 *"Приходи от продажба на други ДМА".*

Горното правило, не се прилага, когато срокът за безвъзмездно ползване покрива съществена част от очаквания остатъчен икономически живот на актива (над 75 на сто), се приема, че са прехвърлени в съществен размер основните рискове и изгоди, свързани с притежаването на актива.

Тези разпоредби, не се прилагат за сградите, както и за ДМА, които се изписват на разход при придобиването им.

При тези обстоятелства, активът следва да се признае балансово към момента на получаването му за ползване по справедлива стойност, като се дебитират съответните сметки от група 20, срещу кредитиране на сметките от група 74 *Помощи и дарения в страната и чужбина*, в случай че тези активи са предоставени от друго бюджетно предприятие се кредитират сметки от група 76.

При последващо връщане, тези активи се изписват от баланса по отчетната им стойност към момента на връщането, срещу дебитиране на съответните сметки от група 74 *Помощи и дарения в страната и чужбина*, използвани при първоначалното балансово признаване на актива.

Когато, очакваният остатъчен икономически живот на актива е под 25 на сто от целия полезен срок от създаването му или неговата стойност е несъществена, получените за безвъзмездно временно ползване ДМА се отчитат по справедлива стойност като чужди ДМА по задбалансова сметка 9110 *"Чужди дълготрайни активи".*

При предоставени за безвъзмездно ползване ДМА, същите се завеждат по сметка 9110 *"Чужди дълготрайни активи"* до получаване на изрично писмено волеизявление от представящата страна, че активите следва да се заведат по балансови сметки на община Тервел.

Предоставените от община Тервел средства за съфинансиране на проекти по сключени споразумения със СИФ, както и за съфинансиране на проекти управлявани от Министерство на регионалното развитие и благоустройството, не се отчитат като извършени капиталови разходи, а като предоставени трансфери. След приключване на проектите и предоставена информация от съответните министерства за цялата стойност на извършените капиталови разходи на начислена основа се отразява по дебита на сметки от гр. 20 и по кредита на сметка 7612 *„Прехвърлени нефинансови дълготрайни активи от/към БО от подсектор ЦУ".*

В случаи, че община Тервел или ВРБ предоставя ДМА на небюджетно предприятие.

Извършените от ползвателя подобрения на тези ДМА подлежат на отчитане от общината при връщането на актива и при условие, че може практически да се направи разумна и надеждна оценка (включително и чрез поискване и получаване на информация за това от ползвателя).

С направената оценка, при връщането на актива се дебитират съответните сметки от

група 20 и 607 срещу кредитиране на сметките от група 74 (ако подобренията не се заплащат) или по съответните сметки за разчети или парични средства (ако подобренията подлежат на заплащане).

Отчетените по сметка 607 подобрения се отразяват и балансово по съответните сметки от група 22, в отчетна група „ДСД".

При тези обстоятелства, активът следва да се изпише от баланса към момента на предоставянето му за ползване на небюджетното предприятие.

Счетоводните операции са:

Д - т с/ки от група 64 *"Пенсии, помощи и обещетения за домакинства, субсидии и други текущи и капиталови трансфери"*

(за предоставени капиталови трансфери в натура)

К - т с/ки от група 20 *"Дълготрайни материални активи"*

Едновременно с това задължително се завежда задбалансово по сметка 9909 *"Активи в употреба, изписани като разходи"*.

При последващо връщане, тези активи се завеждат отново в баланса срещу кредитиране на съответната сметка от група 64.

Повторното завеждане в баланса при връщане на актива не се извършва, ако предприятието не очаква да получи изгода от използването му или ако остатъчният полезен живот, както и евентуалните изгоди от ползването на актива са несъществени.

Предоставяне на ДМА от община Тервел или ВРБ на друго бюджетно предприятие

Активи, които са публична общинска собственост и са предоставени безвъзмездно от общината за ползване на други общини или държавни институции, продължават да се водят по съответните сметки от група 20 или сметка 9909 на община Тервел - собственик на актива.

Предоставените за безвъзмездно ползване сгради и активи – частна общинска собственост, се отчитат и водят по баланса на община Тервел.

Предоставените за безвъзмездно ползване сгради и активи – частна държавна собственост на община Тервел, органи на съдебната власт, НОИ, НЗОК, ДВУ, БАН, БНТ, БНР и други първостепенни разпоредители с автономни бюджети (бюджетите извън републиканския бюджет) не се отчитат по баланса и сметка 9909 на ползвателя, а от съответното министерство, ведомство или друг държавен орган.

Тези правила не се прилагат, когато със закон или друг нормативен акт е определено друго. Когато тези разпоредби обективно не могат да бъдат приложени (неизяснен юридически статут, липса на информация и др.), това се пояснява в приложението към годишния финансов отчет.

Специфични операции при ДМА

Придобиване на земя и сграда

Когато едновременно се придобиват сграда и земя и стойността на земята е несъществена спрямо стойността на сградата, допуска се стойността по сделката да бъде третирана изцяло като придобиване на балансово признат актив – сграда. При това положение, придобиването на земята се отразява директно по сметка 2010 в отчетна група „Бюджет", без да се ползват сметки 6077 или 6078.

Трансформиране на материален актив в ДМА

Когато даден актив, класифициран като материален запас, започне да се използва като ДМА, този актив се отписва от съответната сметка за материални запаси и се завежда по съответната сметка от група 20 от сметкоплана по отчетна стойност.

Отписване на ДМА

При отписването или придобиването на ДМА под каквато и да било форма не се допуска директна кореспонденция със сметките за собствения капитал (сметките от групи 10 - 12 от СБП).

Счетоводни кореспонденции при различните операции и с ДМА

I. Счетоводно отчитане покупката на дълготрайни материални активи

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Въз основа на извършените еднократни разходи по придобиването на дълготрайните материални активи чрез покупка, се съставя следната счетоводна статия:	Подгр. Гр. 20 4010	4010 5013 5011 7511
2.	В случаите, когато между момента на придобиването и плащането на закупените дълготрайни материални активи, съществува разлика във времето, за отчитане на възникналите задължения се използват пасивните балансови сметки от група 40 Доставчици.	Гр. 20	4010

За целта се съставят следните счетоводни статии: (при заприходяване на ДМА)			
3.	При плащане на задължението към доставчика	4010	Гр. 50 7511

Придобиването на активи по стопански начин се извършва по реда на т. 50 и т. 51 от ДДС № 20/14.12.2004 г. Процесът на придобиване и ремонт на ДМА по стопански начин е свързан със следния начин на осчетоводяване :

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Осчетоводяване на разходите свързани с Придобиването и основен ремонт по стопански начин на балансови признати активи	Гр. 60, гр. 30 4010 Гр. 60	4010 Гр. 50 Гр. 30
	В края на всяко тримесечие и в края на годината със цялата стойност на ремонта или натрупаните разходи по придобиването	Гр. 20	6501 6502 6503 6507

2	За разходите свързани с изграждането и основен ремонт на инфраструктурни обекти по стопански начин	Гр. 60	Гр. 50 7511
	В края на всяко тримесечие и в края на годината със цялата стойност на ремонта или натрупаните разходи по придобиването	6504 6508	6504 6508
3.	Текущ ремонт на активи по стопански начин за изплатените разходи по ремонта В края на всяко тримесечие и в края на годината със цялата стойност на ремонта и натрупаните разходи по извършването му	Гр. 60 4010 6506	4010 Гр. 50 6506

Процесът на ремонт на ДМА от средства получени по § 88-00 - Събрани средства и извършени плащания за сметка на други бюджети, сметки и фондове – нето (-):

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	При получаване на средства от Министерството по сметка на община Тервел	50131	4679
2.	За изплащане ремонта на външен изпълнител	Гр. 20	50131
3.	С окончателното разплащане се съставя и статията	4679	7612
4.	Ако актива на ВРБ а/ За изплатените суми от община Тервел на изпълнителя	гр.76	50131
	б/ За увеличаване стойността на актива при ВРБ	Гр. 20	гр.76
5.	Ако ремонта се извършва по стопански начин:	Гр. 30 Гр. 60	4010
	а/ За закупените материали и други разходи	4010	Гр. 50
	б/ За вложените съгласно протокол материали	6016	3020
6.	За приемане на извършения по стопански начин ремонт	Гр. 20	6507
7.	При ремонт на инфраструктурен обект а/ За вложените материали б/ При завършване на основния ремонт	6076 6508	3020 6508
8.	Увеличаване на стойността на инфраструктурния обект – отч. Група ДСД	2202	Гр. 20 или 7609

Съгласно чл. 65 от Закона за счетоводството, в сила от 01.01.2016 г. община Тервел ще започне да начислява амортизации на нефинансовите дълготрайни активи и ще започне да прилага заложените в СБО сметки от група 24 и подгрупа 603, през 2017 г.. **Амортизациите в бюджетните предприятия се начисляват въз основа на акт на Министерски съвет.**

Счетоводно отчитане на ремонта

ОСНОВЕН РЕМОНТ е частично възстановяване и/или частична замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации на строежа, както и строително - монтажните работи, с които първоначално вложени, но износени материали, конструкции и конструктивни елементи се заменят с други видове или се извършват нови видове работи, с които се възстановява експлоатационната им годност, подобрява се или се удължава срокът на тяхната експлоатация.

ТЕКУЩ РЕМОНТ е подобряването и поддържането в изправност на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите, както и вътрешните преустройства, при които не се засяга конструкцията на сградата, не се извършват дейности като премахване, преместване на съществуващи зидове и направа на отвори в тях, когато засягат конструкцията на сградата и променя не се променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях.

РЕКОНСТРУКЦИЯ е възстановяване, замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации и изпълнението на нови такива, с които се увеличават носимоспособността, устойчивостта и трайността на строежите.

Начисляването на разходите за текущ ремонт на балансово признати активи и на инфраструктурни обекти по стопански начин се извършва по икономически елементи по дебита на сметки от гр. 60 – 6016, 6018, 6021 и идентифицирането на разходите по сметки от група 60 е отнася по сметка 6506 ТРИМЕСЕЧНО. Сметките са с равни дебитни и кредитни обороти в оборотната ведомост и във всеки един момент показват общата сума на разходите.

Отразяването на разходите за текущ ремонт по стопански начин се класифицира по съответните разходни параграфи: ако са с характер на външни услуги се отчитат по § 10 – 30 /сметка 6021/, ако са с характер на заплати и възнаграждения се отчитат по § 01 – 00, § 02 – 00 /сметки от подгрупа 604/, а ако са с характер на материали по § 10 – 15 – сметки 6016 и 6019.

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1	Основен и текущ ремонт на инфраструктурни обекти по стопански начин Тримесечно се осчетоводява	Гр. 60 4010 6506 6508	4010 Гр. 50 6506 6508
2	Основен ремонт на ДМА **По стопански начин**: При приключване на ремонта	Гр. 60 4010 Гр. 20	4010 Гр. 50 6507
	Чрез възлагане:	Гр. 20	4010
3.	**Текущ ремонт ДМА:**		
	По стопански начин Чрез възлагане	Гр. 60 4010 6506 6021	4010 Гр. 50 6506 4010

Счетоводно отчитане ремонта на ДМА при условията на финансов лизинг

Счетоводно отчитане на начислена основа:

1. *Отчитане на ремонта на активи по договори в условията на финансов лизинг:*

Дебит с/ки от група 20 Дълготрайни материални активи /чиято стойност се завишава/
Дебит с/ка 1997 Текущ дял по други дългосрочни заеми и дългове към местни лица - със стойността на лихвата
Кредит с/ка 1997 Текущ дял по други дългосрочни заеми и дългове към местни лица – с цялата стойност на задължението

2. *Отчитане изплащането на съответната вноска*

Дебит с/ка 1997 Текущ дял по други дългосрочни заеми и дългове към местни лица Кредит с/ка 5013 Текущи банкови сметки в левове

3. *За отчитане на текущите лихви, припадащи се за периода на вноската:*

Дебит с/ка 6224 Разходи за лихви по други заеми от страната Кредит с/ка 1998 Задължения за лихви по други заеми и дългове към местни лица

Счетоводно отчитане на касова основа по параграфите на ЕБК:

Със стойността на ремонта:

§ 51 – 00 – Основен ремонт на ДМА /без оскъпяването/ § 93 – 17 – задължения по финансов лизинг и търговски кредит

При плащане на дължимите вноски:

§ 22 – 24 – разходи за лихви по други заеми от страната § 93 – 18 - погашения по финансов лизинг и търговски кредит (-) § 95 – 07 – наличност в левове по сметки в края на периода (+)

III. СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ДЪЛГОТРАЙНИТЕ НЕ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Критерии за класифициране на нематериалните активи:

А/ права за индустриална собственост – такива права са налице, когато се притежават дългосрочно и могат да се ползват:

- търговски марки;
- авторски права, включително върху компютърни софтуери;
- търговски наименования, рубрики и издателски права;
- лицензи и франчайзи;
- патенти.

Б/ дългосрочно придобити права върху интелектуална собственост – права аналогични на посочените в буква "А", но придобити въз основа на договорености със създателя/автора, притежателя им;

В/ технологични права – такива права могат да бъдат: рецептурни, формули, модели, дизайни, прототипи, инструменти, матрици, шаблони и други подобни, които предполагат използването на нова технология – макар и някои да имат физическа субстанция, тя се разглежда само като носител на нови или усъвършенствани материали, устройства, продукти, процеси, системи и услуги;

Г/ нематериални активи в процес на развитие;

Д/ други нематериални активи.

При отчитането на нематериалните дълготрайни активи се прилагат разпоредбите на отчитане на ДМА на настоящата счетоводна политика, при съобразяване с естеството, характера и спецификата на НМДА.

Амортизации на НМДА не се начисляват през 2016 г..

За класифицирането и признаването на НМДА се прилага праг на същественост 700 лв. без ДДС, като се имат предвид следните особености:

Програмните продукти се признават балансова като НМДА, независимо от стойността им и дали тя е под прага на същественост.

Нематериалните активи, които попадат под стойностния праг на същественост се изписват на разход към момента на тяхното придобиване.

Текущо изплащаните суми за поддръжка на патенти, лицензии и други подобни се отчитат като текущ разход.

Преглед за обезценка на НМДА се извършва веднъж на две години.

НМДА, които са в процес на придобиване, се отчитат по сметка 2107 *„Нематериални дълготрайни активи в процес на разработка и придобиване"* от СБО, след приключването на процеса, те се завеждат по съответните сметки от гр. 21 *„Нематериални дълготрайни активи"*.

Счетоводни операции по придобиване на нематериални дълготрайни активи

№	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Придобиването на нематериални дълготрайни активи чрез закупуване:	Подгр. 21 4010	4010 Гр. 50 7511
2.	За отразяване по счетоводен път на получените безвъзмездно нематериални дълготрайни активи:	Подгр.21	7414

Счетоводно отчитане на операциите по намаление на нематериалните дълготрайни активи

№	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	При продажба на нематериални активи:	4110 Гр. 50	7140 4110
2.	За отразяване на намалението на НДА, е необходимо да се състави статията:	6140 Гр. 76	Подгр. 210
3.	При бракуване на нематериални дълготрайни активи или за отписването им от състава на активите, по различни причини:	6992	Подгр. 210
4.	Намалението на НДА чрез безвъзмездно предоставяне на друго бюджетно предприятие:	Подгр. 761	Подгр.210

Счетоводно отчитане на дългосрочните инвестиции

По своята същност инвестициите представляват притежаван от общината финансов актив с цел увеличение на собствения капитал, чрез разпределение на дивиденти, лихви или придобиване на други стопански изгоди. По форма тези инвестиции биват дялове, акции, държавни ценни книжа, облигации и други финансови активи със срок на държане над 12 месеца. В зависимост от относителния дял на съучастието на община Тервел в капитала на други предприятия и правата, които получава при управление на предприятието, в което е инвестирано, дългосрочните инвестиции могат да бъдат:

а/ с мажоритарно участие – когато общината е едноличен собственик на капитала на търговското дружество – 100 %;

б/ съвместно контролирано предприятие – договорно взаимоотношение, по силата на което две или повече страни се занимават със стопанската дейност, която подлежи на съвместен контрол – над 51 на сто;

в/ асоцирано предприятие – предприятие, в което инвеститорът упражнява значително влияние, но което не представлява нито дъщерно предприятие, нито смесено предприятие на инвеститора – над 20 на сто;

г/ миноритарно участие (малцинствено) – договорно взаимоотношение, по силата на което две или повече страни се заемат със стопанската дейност, която подлежи на съвместен контрол – под 20 на сто от гласовете в търговското дружество.

За отчитане на съучастията са предвидени сметки от подгрупа 511 *„Дялове и акции в предприятия в страната"*, в т.ч.:

5111 Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната;
5112 Участия в съвместно контролирани предприятия в страната;
5113 Дялове и акции в асоциирани предприятия в страната;
5114 Други дялове и акции в предприятия в страната.

Към всяка от сметките се води аналитичност поименно по дружества.

Сметките са активни, балансови.

Дебитират се:	Кредитират се:
При придобиване на съучастие	При намалението на съучастието

Осчетоводяването на дяловете и акциите, промяната в дела на инвестициите в резултат на отчетения финансов резултат или извършената преоценка, както и осчетоводяването на получените дивиденти е представено в табличен вид по видове търговски дружества, както следва:

Търговски дружества свързани лица	**Процент на участие (%)**	**Счетовод на сметка**	**Отчитане на неосчетоводени участия от предходни години**	**Промяна в дела на инвестицията от финансовия резултат**	**Промяна в дела на инвестицията (от преоценка)**	**Обезценка на дяловете/ съучастията**	**Отчитане на получените дивиденти**
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
Едноличен собственик на капитала	**100**	5111, 5121	5111/7995 5121/7995 - с отн. дял, умножен по собствения капитал от мин. год.	При печалба: 5111/7171 5121/7172 При загуба: 7171/5111 7172/5121	При увеличение 5111/7804 5121/7804 При намаление: 7804/5111 7804/5121	Не се извършва обезценка	*-начисляване на вземане :* 4352/5111, 5121 *-коректив на прихода:* 7180/7178 *-получаване:* 50/4352 *- отписване:* 6915/4352
Съвместно			5112/7995	При	При	Не се	*- начисляване*

контролирани предприятия	**над 51**	5112, 5122	5122/7995 - с отн. дял, умножен по собствения капитал от мин. год.	печалба: 5112/7173 5122/7174 При загуба: 7173/5112 7174/5122	увеличение 5112/7804 5122/7804 При намаление: 7804/5112 7804/512	извърш ва обез-ценка	*на вземане:* 4352/5112, 5122 *-коректив на прихода:* 7180 / 7178 *-получаване:* 50/4352 *-получаване:* 50/4352 *- отписване:* 6915/4352
Асоциирани пред-приятия	**над 20**	5113, 5123	5113/7995 5123/7995 - с отн. дял, умножен по собствения капитал от мин. год.	При печалба: 5113/7175 5123/7176 При загуба: 7175/5113 7176/5123	При увеличение 5113/7804 5123/7804 При намаление: 7804/ 5113 7804/5123	Не се извърш ва обез-ценка	*-начисляване на вземане:* 4352/5113, 5123 *-коректив на прихода:* 7180 / 7178 *-получаване:* 50/4352 *- отписване:* 6915/4352
Други предприятия – несвързани лица	**под 20**	5114, 5124	5114/7995 5124/7995 с отн. дял, умножен по осн. капит.	Не се из вършва промя-на	Не се извър-шва прео-ценка	7804/ 5114	*-начисляване на вземане:* 4351/7177 *-получаване:* 50/4351 *- отписване:* 6915/4351

Отчитането на дяловите участия, акции и съучастия по съответните сметки от **подгрупа 511** *„Дялове и акции в предприятията в страната"*, следва да бъде съобразено с определенията по т. 2 от НСС 24 – Оповестяване на свързаните лица, т.т. 2 и 3.1 от НСС 28 – Отчитане на инвестициите в асоциираните предприятия и т. 1 от НСС 31 – Отчитане на дялове в смесени предприятия.

Осчетоводяване на дялови участия, акции и съучастия на бюджетната организация, незаведени по баланса от предходни години

При относителен дял на участие на бюджетната организация в капитала на търговското дружество от 20 % до 100 % се прилага ***метода на собствения капитал.*** В този случай се вземат данни от ГФО на търговското дружество за предходната отчетна година.

Съответстващият дял на бюджетната организация в капитала на търговското дружество се умножава по осчетоводения ***собствен капитал*** на дружеството.

Съставя се статията:

Д-т с/ки от подгрупа 511 *Дялове и акции на предприятията в страната* **(5111, 5112, 5113)**
К-т с/ка 7995 *Увеличение на финансови активи от други събития (ФП)*

При относителен дял на участие на бюджетната организация в капитала на търговското дружество под 20 %, т.е. бюджетната организация притежава миноритарно участие, се прилага ***себестойностния метод***, съгласно т. 32.7 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ. Този метод изисква инвестицията да се води счетоводно по цена на придобиване – стойността на инвестицията при учредяване на дружеството. Стойността на инвестицията се определя от ГФО на търговското дружество за предходната отчетна година. Съответстващият дял на бюджетната организация се умножава по осчетоводения ***основен капитал***.

Съставя се статията:

Д-т с/ка 5114 *Други дялове и акции в страната*
К-т с/ка 7995 *Увеличение на финансови активи от други събития (ФП)*

За отразяване на промените в дела на инвестицията на бюджетната организация за текущата година.

Данните се вземат от ГФО на търговските дружества за отчетната година ***(от т. 28.4.3 до т. 28.4.6.*** от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ).

Д-т с/ка 5113 *Дялове и акции в асоциирани предприятия в страната*
К-т с/ка 7175 *Дялово участие във финансовия резултат на асоциирани предприятия в страната - нето*

За отразяване на положителните промени в собствения капитал на търговското дружество, които се дължат на преоценки, неотразени във финансовия резултат, бюджетната организация съставя статията:

Д-т с/ка 5113 *Дялове и акции в асоциирани предприятия в страната*
К-т с/ка 7804 *Преоценки на финансови активи (ФП)*

За отчитане на отрицателния финансов резултат, оказващ влияние върху участието на бюджетната организация в капитала на търговското дружество, се съставя статията:

Д-т с/ка 7175 *Дялово участие във финансовия резултат на асоциирани предприятия в страната*
К-т с/ка 5113 *Дялове и акции в асоциирани предприятия в страната*

За отчитане на отрицателните преоценки, оказващи влияние върху участието на бюджетната организация в капитала на търговското дружество:

Д-т с/ка 7804 *Преоценки на финансови активи (ФП)*
К-т с/ка 5113 *Дялове и акции в асоциирани предприятия в страната*

Когато бюджетната организация притежава ***миноритарни дялове и акции, отчетени по*** **сметка 5114** *„Други дялове и акции в предприятията в страната"* по себестойност (цена на придобиване) не се извършва преоценка.

Когато бюджетната организация престане да има значително влияние в асоциираното предприятие, но запазва инвестицията си в него (в резултат на решение на правоимащия орган е увеличен дела на основния капитал и делът на бюджетната организация е паднал от 40 % под 20 %), в този случай отчетната стойност на дяловете се прехвърля за отчитане по **сметка 5114** *„Други дялове и акции в предприятията в страната"*. Прекратява се използването на метода на собствения капитал и се прилага себестойностния метод (т. 4.5. от НСС 28 – Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия).

Отчитане на обезценките на участията и дяловете.

Не се извършва обезценка на дялове и съучастия в търговските дружества с над 20 на сто до 100 на сто участие (т. 36.3 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ).

За дялове и съучастия, отчитане по себестойност ***(под 20 %), тестът за обезценка се извършва веднъж годишно*** (т. 36.4 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ).

Процедира се по следния начин: сравнява се собствения капитал и основния капитал на търговското дружество, свързано лице.

Когато стойността на собствения капитал е по-голяма от стойността на основния капитал, не се съставя счетоводна статия. Когато стойността на собствения капитал е по-малка от стойността на основния капитал, процентът на припадащия се дял се отнася към стойността на собствения капитал.

Д-т с/ка 7804 *Преоценки на финансови активи (ФП)*
К-т с/ка 5114 *Други дялове и акции в предприятията в страната*

Когато дивидентът от участия, отчитани от бюджетната организация по сметки от **подгрупи 511 и 512,** подлежи на внасяне в централния бюджет, се има предвид и следното:

а) вземането от дивидент следва да продължи да се отчита по съответните **сметки 4351 и 4352** до неговото плащане или отписване;

б) за случаите на извършено плащане от предприятие на дивидент в полза на централния бюджет, бюджетната организация намалява вземането до размера на плащането, като съставя счетоводното записване:

Дт с/ка 7614 *Прехвърлени финансови активи (приходно-разходни позиции) от/към бюджетни организации от подсектор "Централно управление"*
Кт с/ка 4351 *Вземания за дивиденти от предприятия-несвързани лица*
или
Кт с/ка 4352 *Вземания за дивиденти от контролирани, съвместно контролирани и асоциирани предприятия*

При приватизация на търговски дружества с държавно участие, включително и миноритарно държавно/общинско участие (т. 28.4.10 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ).

Бюджетната организация, отчитаща дяловете и акциите в търговското дружество, независимо от това дали постъпленията от приватизация са приходи за бюджетната организация, ЦБ или друг разпоредител, съставя статията:

Д-т с/ка 7319 *Отчетна стойност на приватизирани дялове, акции и обособени обекти*
К-т с/ки от подгрупи 511, 512

Бюджетната организация, получаваща касовите постъпления от приватизация на дялове и акции, включително и миноритарно държавно/общинско участие, съставя статията:

Д-т с/ки от група 50 *Парични средства*
К-т с/ка 7311 *Постъпления от приватизация*

По **сметки 7311, 7313 и 7319** освен ***постъпленията и отчетната стойност*** на приватизираните дялове и акции, ще се отчитат и съответните суми на ***продажби на дялове и акции***.

При ликвидация на участието на бюджетната организация в капитала на търговското дружество, свързано лице (т. 28.4.11 от ДДС № 20 от 2004 г. на МФ)

При ликвидация на участието на бюджетната организация се съставя статията:

Д-т с/ки от подгрупи 761, 764, 765
К-т с/ки от подгрупи 511, 512

За получените суми от ликвидацията се съставя статията:

Д-т с/ки от група 50 *Парични средства*
К-т с/ка 761, 764, 765

При отрицателни изменения в дела на бюджетната организация в собствения капитал на търговското дружество, надвишаващи отчетната стойност на инвестицията.

При такива случаи се прилага т. 4.4. от НСС 28, а именно: *„Когато делът на инвеститора в загубите на предприятието, в което е инвестирано, възлиза или превишава балансовата стойност на инвестицията,* ***тя се отчита по нулева стойност*** *и инвеститорът прекратява включването на своя дял в по-нататъшните загуби. Могат да се отчитат допълнителни загуби само ако инвеститорът е поел задължения или е извършил плащания от името на асоциираното предприятие, обвързано с дадени от инвеститора гаранции. Когато асоциираното предприятие отчете отново печалба,* ***инвеститорът възобновява включването на своя дял в тази печалба едва след като делът му в печалбата се изравни с дела в непризнатите нетни загуби."***

Допълнителен класификационен разрез за финансовите активи и пасиви – „приходно - разходни" и „финансиращи" позиции

Финансовите активи и пасиви допълнително се класифицират от гледна точка на ефекта върху бюджетното салдо (дефицит/излишък), произтичащ от генерираните от финансовия актив/пасив входящи и изходящи касови потоци при възникване и/или реализиране/уреждане на актива/пасива.

В този аспект всеки финансов актив или пасив се класифицира еднозначно, чрез съответните счетоводни сметки от СБО в една от следните две категории:

- приходно - разходни позиции - когато генерираните от финансовия актив/пасив касови потоци влияят на бюджетното салдо (т.е. отчитат се като приходи и разходи съгласно ЕБК и попадат в обхвата на съответните дефиниции за касови *приходи* и *разходи* съгласно т. 29 и 31 от § 1 от ЗПФ)

или

- **финансиращи позиции** - когато генерираните от финансовия актив/пасив касови потоци *не* влияят на бюджетното салдо (т.е. отчитат се като елемент на финансирането съгласно ЕБК и попадат в обхвата на дефиницията за *финансиране* съгласно т. 40 от § 1 от ЗПФ).

Като *финансиращи позиции* се третират и *временните безлихвени заеми между бюджетните организации*, независимо, че за целите на бюджетирането и отчетността на касова основа те се приравняват на трансфери. Отчитаните по *сметки 4383, 4384, 4385* и *4393* вземания и задължения между бюджетни организации, както и корективните *сметки 4960* и *4970* за разчети между бюджетните организации, се считат за *приходно - разходни позиции.*

Тъй като касовия поток на начислената лихва за даден финансов актив влияе на бюджетното салдо (дефицит/излишък), то разчетите за лихви върху финансови активи/пасиви - "финансиращи позиции", не следва да се отчитат по сметките на съответните главници - "финансиращи позиции", а се отразяват по предвидените сметки в сметкоплана - 4381 и 4382, които са приходно - разходни позиции.

Сметките за корективи на номиналната стойност на задълженията по финансов лизинг и търговски кредит (*сметки 1917, 1918, 1927* и *1928*), както и сметки за премии/отстъпки от номинала на държавни (общински) ценни книжа (сметки от *подгрупи 159* и *522*) и дългови ценни книжа на други емитенти (*сметки 5139* и *5145 - 5148*) се приравняват за целите на разграничението между „приходно - разходни" и „финансиращи" позиции на сметки за разчети за лихви. Във връзка с разграничението на финансовите активи и пасиви по класификационния признак *„приходно - разходни позиции" – „финансиращи позиции"* провизиите за *всички* вземания за лихви (включително и тези, отчитани по сметки от *погрупи 507, 518, 538* и *588*), следва да се отчитат по *сметки 4917* и *4918*.

Класификация по този признак е застъпена не само по отношение на съответните сметки за финансови активи и пасиви от *раздели 1, 4* и *5*, но и за редица сметки от *раздели 6* и *7*, като сметките за преоценки, отписване на вземания/задължения, прехвърляне на активи и пасиви между бюджетни организации и за други събития.

Сметките за финансови активи и пасиви, които се класифицират като *приходно - разходни* и *финансиращи* позиции, както и кореспондиращите за тях сметки от *раздели 6 и 7* при отчитане на преоценки, прехвърляне на активи/пасиви между бюджетни предприятия, при отписване и при други събития са представени на посочената по - долу схема.

Класификация на сметките за финансови активи и пасиви по критерия „приходно - разходни - финансиращи позиции" и кореспондиращите им счетоводни сметки от раздели 6 и 7 **(схема към** т. 0**)**

***- „приходно - разходни позиции" (ПР)* и кореспондиращите им сметки от раздели 6 и 7:**

„приходно-разходни позиции"

ПР.1) сметки от *раздел 1*:
- 158, 159, 168, 1707, 1708;
- 1917, 1918, 1927, 1928;
- 1994 и 1998.

ПР.4) сметки от *раздел 4*:
- 40, 41, 42;
- 430, 431, 4327, 4328, 433, 435;
- 436, 4379, 438 (*без 4382*), 439;
- 45 (*без 4598*) , 484, 4851-4853;
- 4857, 4861, 4863, 4865, 4867;
- 487, 4887, 4888, 4897, 4898;
- 4911, 4917, 4918;
- 4940, 495, 496, 497 и 498;

ПР.5) сметки от *раздел 5*:
- 507, 5139, 5145-5148;
- 518, 522, 523, 538 и 588.

сметки от раздели 6 и 7

(при отчитане на преоценки, прехвърляне на активи/пасиви, отписване и при други събития)

ПР.6) сметки от *раздел 6*:
- 6711, 6717, 6721, 6727;
- 6901, 6903, 6905;
- 6910, 6911, 6915, 6917;
- 6994 и 6997.

ПР.7) сметки от *раздел 7*:
- 7614, 7617;
- 7644, 7647;
- 7654, 7657;
- 7674, 7677, 7694, 7697;
- 7803, 7807;
- 7901, 7903, 7905;
- 7911, 7915, 7917;
- 7924, 7994 и 7997.

„финансиращи позиции" (Ф) и кореспондиращите им сметки от раздели 6 и 7:

„финансиращи позиции"	сметки от раздели 6 и 7
Ф.1) сметки от *раздел 1*: - 151, 152, 162, 165, 166; - 1701, 1702; - 1911-1914, 1921-1924; - 1991-1993, 1995-1997. *Ф.4)* сметки от *раздел 4*: - 4321, 4322, 4371-4376; - 4382, 4598, 46; - 483; 4854, 4858; - 4862, 4864, 4866, 4868; - 4885, 4886, 4895, 4896; - 4915 и 4916. *Ф.5)* сметки от *раздел 5*: - 500, 501, 502, 508, 509; - 51 (без 5139, 5145-5148, 518); - 521, 531, 532, 539; - 581, 582 и 589.	(при отчитане на преоценки, прехвърляне на активи/пасиви, отписване и при други събития) *Ф.6)* сметки от *раздел 6*: - 6713, 6723; - 6902, 6904, 6906; - 6912, 6916, 6918; - 6995, 6996 и 6998. *Ф.7)* сметки от *раздел 7*: - 7615, 7618; - 7645, 7648; - 7655, 7658; - 7675, 7678; - 7695, 7698, 7699; - 7804, 7808; - 7902, 7904, 7906; - 7912, 7916, 7918; - 7925, 7926, 7995, 7996 и 7998.

IV. Стоково - материални запаси

По сметката за материалните запаси 3020 *„Материали"* се отчитат горива, канцеларски материали, храна, медикаменти и лекарства, учебни материали и помагала, постелен инвентар и работно облекло, консумативи и други материали, който са на склад. С оглед на получаване на по – детайлна информация за движението на материалните запаси към синтетичната сметка 3020 се въвеждат аналитични сметки по видове материални запаси.

В изпълнение на ДДС № 14 от 30.12.2013 г. периодично, до 31. 12. 2014 г. следва да се прехвърлят отделните аналитични партиди от закритите сметки 3021 – 3029 по съответните аналитични сметки към с/ка 3020.

Стоково – матириалните запаси са краткотрайни материални активи под формата на материали, придобити чрез покупка. Този разход се отчита като текущ за периода, през който се отнася. Стоково – материалните запаси се оценяват по доставна стойност, която включва разходите по закупуване. Търговската отстъпка и други подобни компоненти се приспадат при определяне на разходите за покупка.

Движението на материалните запаси се отразява чрез складови разписки при заприхождаване и искания или протоколи при тяхното изписване.

При изписване на стройтелни материали се съставя протокол, в който се описва къде, за кой обект са вложени материалите, с подпис на техническото лице, удостоверяващо количеството и качеството на извършената работа.

Оценка на стоково - материалните запаси

Стоково - материалните запаси се оценяват по по - ниската от доставната и нетната реализируема стойност, като разликата се отчита като други текущи разходи за дейността.

Доставната стойност представлява сумата от всички разходи по закупуването и преработката, както и от други разходи, направени във връзка с доставянето на стоково - материалните запаси до сегашното им местоположение и състояние (материали, продукция, стоки, незавършено производство и др.).

Разходите по закупуване включват покупната цена, вносните мита и такси, невъзстановимите данъци и акцизи, разходите по доставката и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване вид. Търговската отстъпка, рабатът и други подобни компоненти се приспадат при определяне на разходите по закупуване.

Разходите по доставката могат да бъдат свързани със:

а) превози;

б) товарни и разтоварни операции;

в) монтаж и пробна експлоатация.

Не се включват в разходите по закупуване:

а) складовите разходи за съхраняване на материалните запаси;

б) административните разходи;

в) финансовите разходи;

г) извънредните разходи.

Тези разходи се отчитат като текущи разходи за периода, през който са извършени.

Метод за отписване на стоково - материалните запаси първа входяща - първа изходяща (FIFO) стойност, при който:

- материалите, които са закупени първи, се изписват първи при влагане в производството и при други намаления;

- оставащите в края на отчетния период материали, са тези, които са закупени или произведени последни, или

Счетоводно отчитане на материалите

За отчитане на материалите се използва подгрупа 302 Материали.

За отчитане процеса на доставка на материали може да се използва аналитичната партида "Доставки".

Сметката е активна, калкулационна, и се използва за формиране цената на придобиване на материалите, която включва фактурната стойност и всички разходи по доставката.

Дебитира се:	Кредитира се:
със стойността на закупените материали и разходите по доставката	при използването им в дейността на бюджетното предприятие

Към партида "Доставки" може да се организира аналитично отчитане по видове материали, по видове доставки и други условия.

Подгрупа 302 Материали се използва за отчитане на всички видове материали в предприятията от бюджетната сфера, а именно аналитичноста в община Тервел от СБП е:

с/ка 30201 Горивни материали за транспорт
с/ка 30202 Горивни материали за отопление
с/ка 30203 Горивни материали смазочни масла
с/ка 30204 Храна
с/ка 30205 Храна от дарения
с/ка 30206 Медикаменти и лекарства
с/ка 30207 Постелен инвентар и облекло
с/ка 30208 Строителни материали
с/ка 30209 Други материали

Синтетичните сметки от подгрупа 302 Материали са активни, балансови сметки и към тях се откриват подсметки по групи материални запаси и аналитични сметки по складове и МОЛ.

Дебитират се:	Кредитират се:
със стойността на придобитите материали	с размера предадени материали за употреба.

Счетоводни кореспонденции при отчитането на материалите

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	За отчитане на доставените материали, въз основа на издадената от продавача фактура:	Подгр. 302	Гр. 40
2.	Когато доставката на материали е съпроводена с начисляване на данък върху добавената стойност, в случаите когато доставчикът (продавачът) са регистрирани по ЗДДС	Подгр. 302 4511 4010	Гр. 40 Гр. 50
3	За отразяване прехвърляне на материали от един склад в друг или от МОЛ на МОЛ се съставя статията:	Подгр. 302	Подгр. 302
6.	При материали получени по безвъзмезден начин.	Подгр. 302	7413
7.	Когато се получат материали в резултат от ликвидация на ДМА се съставя статията:	Подгр. 302	Гр.79 Подгр. 799
8.	За получените материали от ВРБ или ПРБ община Тервел	Подгр. 302	гр.76
9.	При установяване на излишъци от материали след проведена инвентаризация:	Подгр. 302	7993
10.	Отчитането на разхода на материали се отразява по счетоводен път:	Подгр. 601	Подгр. 302
11.	За предадените материали на ВРБ или ПРБ община Тервел	7600	Подгр. 302
12.	Счетоводната статия за отразяване на липсата на материали е следната:	6993	Подгр. 302
13.	Когато за придобиването на материалите е ползван данъчен кредит, то при отразяването на липсата трябва да се отрази и задължението по данъка	6993	Подгр. 302 4511

	върху добавената стойност.		
14.	При обезценка на материалите и отнасянето на отрицателната разлика между пазарната цена и отчетната стойност като разход се:	7802	Подгр. 302
15.	При положителна разлика между пазарната цена и отчетната стойност на материалите се съставя статията:	Подгр. 302	7801
16.	В случаите, когато намалението на материалите се извършва, чрез безвъзмездното им предоставяне на друго предприятие от публичния сектор:	6993 6453	Подгр. 302

Счетоводни кореспонденции при отчитане на столовото хранене като бюджетна дейност и продажбата на амбалаж

№ по ред	Описание на операцията	Дебит	Кредит
I.	**Статии при ВРБ на делегиран бюджет**		
1.	За закупените хранителни продукти	3020 4010	4010 Гр.50
2.	За изписване на разход на хранителните продукти	6113	3020
3.	За начисляване на вземането	4110	7110
4.	При постъпване на касов приход	5011	4110
5	При закупуване на амбалаж с право на данъчен кредит	Гр. 30	5013
6.	За начисляване на вземането при продажба	4110	7110
7.	За изписване на разход на вложения амбалаж	Гр. 61	Гр. 30
8.	За касово постъпилите суми от продажбата на амбалаж	5011	4110

Получаването на помощи под формата на книги за библиотеките, научна и друга литература по програми за развитие на дадената дейност, финансирана от чужбина, отчитането се извършва в отчетна група „ Други сметки и дейности".

Специфични моменти в отчетността

Отчитане на липси и начети на СМЗ:

Независимо от вида на липсите (по вина на материално - отговорното лице, при форсмажорни обстоятелства, кражби и др.), се отчитат чрез сметки от подгрупа 699 *Намаление на нетните активи от други събития.*

Счетоводното записване е следното:

Д - т гр. 699, с/ка 6993 *Намалиние на материалните запаси от други събития*
(с цялата отчетна стойност на актива)
К - т гр. Раздел 3 *Сметки за материални запаси*
(с цялата отчетна стойност на актива)

При наличие на кражби с неустановен извършител се взема само горната счетоводната операция, а евентуалното вземане се отразява задбалансово като условно вземане от други дебитори (сметка 9289 *Други дебитори по условни вземания*).

При възникване на обстоятелства, даващи достатъчно надеждни основания, че конкретен размер на вземането, може да се реализира (установен извършител, наличие на реална възможност за плащане или прихващане с насрещно задължение на предприятието и др.), съответната част се отписва от задбалансовата сметка и се завежда балансово.

Това правило е валидно за отписването на всички видове активи, включително дълготрайни материални и нематериални активи, както и липсата на парични средства.

При липси и брак по вина на материално отговорно или друго лице, при които възниква вземане от това лице, се взема и следното счетоводно записване:

Д – т с/ка 4213 *Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица*
Или
Д – т с/ка 4887 *Вземания от други дебитори местни лица*
К – т с/ка 7198 *Приходи от неустойки, начети и обезщетения*

Когато възникналото вземане е при ВРБ и внасянето на прихода се извършва по сметка на община Тервел:

Статии при ВРБ:

1. При постъпване на сумите от начетеното лице
Д – т с/ка подгр. 501 *Касови наличности и сметки в страната*
К – т с/ка 4548 *Други разчети с общини - задължения*
2. При превеждане на дължимите суми по сметка на община Тервел
Д – т с/ка 4548 *Други разчети с общини - задължения*
К – т с/ка подгр. 501 *Касови наличности и сметки в страната*
3. За прехвърляне на разчета към община Тервел
Д – т с/ка 4500 *Вътрешни разчети*
К – т с/ка 4213 *Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица*
4. В случаи на удръжка от възнаграждението
Д – т с/ка 4211 *Задължения към работници, служители и друг персонал – местни лица*
К – т с/ка 4548 *Други разчети с общини - задължения*
5. При превеждане на дължимите суми по сметка на община Тервел
Д – т с/ка 4548 *Други разчети с общини - задължения*
К – т с/ка 5013 *Текущи банкови сметки в левове*

Статии при община Тервел:

1. На основание писмо от ВРБ до община Тервел, за прехвърления разчет
Д – т с/ка 4213 *Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица*
К – т с/ка 4500 *Вътрешни разчети*
2. При постъпване на сумите по сметка на община Тервел
Д – т с/ка 5013 *Текущи банкови сметки в левове*

К – т с/ка 4213 *Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица*

При закупуване на материални запаси и други активи със значителна по размер отстъпка (например на половин цена), която не е обусловена от обичайната търговска политика и практика на доставчика, не произтича от обичайна или извънредна разпродажба на активи и при конкретните обстоятелства и условия може да се разглежда като форма на безвъзмездно предоставени средства от страна на доставчика, активите се завеждат по справедлива стойност, а разликата между нея и действително фактурираната/платената сума се отчита по сметките от група 74 от Сметкоплана (сметките за получени текущи помощи и дарения в натура от страната - 7413).

Безвъзмездното предоставяне от общината на материални запаси на физически лица и небюджетни предприятия се отчита по отчетна стойност - като разход за текущ трансфер в натура, по съответните сметки от група 64 от СБП, а не като разход за материали.

Специфични случаи при отчетността на материалните запаси

Безвъзмездно предоставяне на материали.

Безвъзмездното предоставяне от община Тервел на материални запаси на физически лица и небюджетни предприятия се отчита по отчетна стойност - като разход за текущ трансфер в натура, по съответните сметки от група 64 от СБП, а не като разход за материали.

Предоставените предметни награди на персонала по повод годишнини, юбилей и други подобни случаи, се отчитат като разходи за материали.

При конкретни обстоятелства може да се приеме, че е по – коректно тези операции да се третират като безвъзмезден трансфер в натура и да се отчитат по реда, описан по – горе.

Конфискуваните активи и активите, придобити като реализация на залог и чрез други форми на обезпечения, се завеждат по справедлива стойност.

Материалните запаси, предназначени за специални дейности по отбраната и сигурността на страната, се изписват на разход в момента на тяхното придобиване, когато тези активи нямат възможна гражданска употреба.

Материални запаси, вложени в употреба се изписват на разход и не се водят по баланса на община Тервел, в това число и работното облекло, което е раздадено на работниците, като същите се завеждат по задбалансови счетоводни сметки за тяхното следене за периода на износването им.

Счетоводните операции ще бъдат следните:

Д – т с/ка подгрупа 601 *Разходи за материали*
(за вложените в употреба запаси в същата година)
Д – т с/ка 6993 *Намаление на материални запаси от други събития*
(за вложените в предходни години),
К – т с/ки *Раздел 3 Сметки за материални запаси и конфискувани активи*

V. ОТЧИТАНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ

По своя характер те са краткотрайни и бързоликвидни активи.
Същите могат да бъдат класифицирани в следните три групи:
а) парични средства;
б) финансови инвестиции;
в) предоставени заеми и временна финансова помощ.
За община Тервел основен финансов актив са паричните средства.

От своя страна те са:

- налични парични средства;
- парични средства по сметки в банките.

В зависимост от вида на валутата, в която са деноминирани, паричните средства биват:

- парични средства в лева (национална валута);
- парични средства чуждестранна валута.

Като обекти на счетоводното отчитане паричните средства, финансовите инвестиции и предоставените заеми са активи.

Тяхната счетоводна характеристика се извършва чрез активни балансови сметки, включени в *Раздел 5 Сметки за финансови активи* на сметкоплана.

Дебитират се	Кредитират се
отразяване на стопанските операции за тяхното увеличаване	при счетоводното отчитане на операциите за намаляването им

Сметките могат да имат само дебитни остатъци, които показват наличността от съответните финансови активи към определен момент.

Счетоводно отчитане на паричните средства

Счетоводно отчитане на наличните парични средства

Наличните парични средства в бюджетните предприятия се отчитат чрез сметки 501, операциите с налични парични средства могат да бъдат класифицирани две групи :

- приходни;
- разходни.

Счетоводни кореспонденции при операции с парични средства

№	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	За счетоводното отразяване на всички операции по увеличаването на паричните средства в левовата каса се съставя следната обобщена счетоводна статия:	5011	5013 Гр.20 Гр.21 Гр.30 Гр.31 4020 Гр.41 Гр.42 Гр.45 Гр.48 Гр.51 Раздел.7

2.	Обобщената счетоводна статия за отразяване на разходните касови операции ще има следния вид :	Гр.20 Гр.21 Гр.30 Гр.31 4010 4020 Гр.42 Гр.45 Гр.48 5013 Гр.51 Гр.60 4010	4010 Гр. 50
3.	В случай, че до края на годината не се установи произхода на касовия излишък, то сметка 7996 Увеличение на парични средства от други събития ще се приключи със сметка 1201 Изменение на нетните активи	7996	1201
4.	Когато касовата липса е за сметка на материално отговорното лице, ще се направи записването:	4213	5011
5.	При погасяване на задълженията от касиера, ще се състави следната счетоводна статия :	5011	4213
6.	Тогава, когато касовата липса е за сметка на Община Тервел или ВРБ (природно бедствие, обир чрез взлом и други такива причини), ще се прави следното счетоводно записване :	6996	5011
7.	В края на годината сметка 6996 *Намалиние на парични средства от други събития* ще се приключи със сметка 1201 Изменение на нетните активи, за което ще се състави следната счетоводна статия :	1201	6996

Счетоводно отчитане на паричните средства по сметки в банки

За счетоводно отчитане на паричните средства в лева се използват следните синтетични сметки от Сметкоплана:

сметка 5013 *Текущи банкови сметки в левове*;

сметка 5081 *Левови преводи между сметки на бюджетни организации в процес на*

сетълмент към края на периода.

Счетоводното характеризиране на валутните парични средства по банкови сметки се извършва чрез следните сметки :

сметка 5014 *Текущи банкови сметки във валута*;

сметка 5082 *Валутни преводи между сметки на бюджетни организации в процес на сетълмент към края на периода.*

Всички изброени сметки за отчитане на паричните средства в лева и валута по банкови сметки са активни балансови сметки.

Дебитират се	Кредитират се
при отразяване на операциите за увеличаване на авоарите по тях	кредитират при всички случаи на плащания от тях

Дебитният остатък по тези сметки показва размера на паричните средства, който в края на всеки месец трябва да е равен на нула за всички ВРБ.

Счетоводни кореспонденции при отчитане на банковите операции

№	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	При получаване на бюджетна субсидия от МФ	5013	7511
	При получаване на трансфер по СЕС	5013	Гр. 75
	Получаване на трансфер от бюджет на министерства	5013	7522
	За изплатен капиталов разход от община Тервел на второстепенен разпоредител	7600	7511
	Отпусната субсидия на ВРБ от община Тервел	7501	5013
	Получена субсидия от ВРБ или възстановена на община Тервел	5013	7501
2.	За получени помощи и дарения от страната :	5013	7411
3.	За внесени такси от ползвателите на услуги,	50131	7501
	извършвани от бюджетните предприятия :	7501	7051
4.	За получени суми от клиенти :	5013	Подгр.411
5.	За внесените от касата на бюджетното	5013	5011
	предприятие		
	парични средства :		
6.	За изтеглените парични средства от текущите	5011	5013
	банкови сметки :		
7.	За изплатени задължения към доставчици :	Под.гр.401	5013
8.	При връщане на неусвоена бюджетна субсидия	7511	5013
		7512	
9.	При изплащане на разходи:	гр.602	4010
		4010	5013

VI. ОТЧИТАНЕ НА РАЗЧЕТИТЕ С ПЕРСОНАЛА

Основните сметки, предвидени в сметкоплана на бюджетните предприятия, за отчитане на взаимоотношенията с персонала са сметките от подгрупа 421 *Разчети с работници, служители и друг персонал - местни лица.*

За счетоводното отчитане на формираните провизии за бъдещи плащания към персонала в сметкоплана е предвидена сметка 4230 *„Провизии за бъдещи плащания към персонала"*. В края на годината задължително се извършва анализ на неизползваните отпуски, включително и на припадащите се осигурителни вноски за сметка на работодателя и се начислява провизия на персонала като се вземат предвид обхвата на отпуските, частта от отпуските, която ще използва реално през следващата година /а не пълния брой дни/, размера на заплатите и длъжностите. Съставя се статията:

Дт с/ка 6047 *„Разходи за провизии на персонала"*

Кт с-ка 4230 *„Провизии за бъдещи плащания към персонала"*

В началото на следващата година провизираната сума се сторнира изцяло и наведнъж със статията:

Дт с-ка 4230 *„Провизии за бъдещи плащания към персонала"*

Кт с-ка 6048 *„Сторнирани разходи за провизии за персонала"*

При счетоводното отчитане на разчетните отношения с персонала се засяга и един друг основен отчетен обект в бюджетните предприятия, какъвто са разходите.

За тяхната счетоводна характеристика са предвидени сметки в *Раздел 6 Сметки за разходи* в Сметкоплана.

По - конкретно, става въпрос за сметките от *подгрупи 604 Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала* и *605 Разходи за осигурителни вноски.*

При начисляването на обезщетения по Кодекса на труда, Закона за държавния служител и други закони и нормативни актове, следва се прави разграничение, кога тези обезщетения са с характер на разходи за персонала, и кога следва да се разглеждат като санкция за работодателя. В тази връзка всички обезщетения, които са свързани с положен труд, включително и обезщетенията при освобождаване и пенсиониране, се отчитат като разходи за персонал по съответните сметки от *подгрупа 604 Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала.* Дължимите от община Тервел обезщетения на персонала поради неправомерни действия и за причинени щети по вина на общината, се начисляват и отчитат като разход по сметки 6095 и 6096.

Средствата предоставяни на персонала за СБКО се отчитат като разходи за парични възнаграждения по сметка 604. Закупеното работно облекла от работодателя предоставено за ползване от служителите и работниците се отчита по сметка 6015.

Абонаментът за медицинско обслужване, храната предоставяна на персонала, наем за жилище на служител или работник, който се заплаща от работодателя, а също и разходите които се заплащат на външен превозвач за транспорт на персонала до местоработата, включително и абонаментни карти, ваучери за храна се отчитат по сметка 6049.

Обезщетенията за освобождаване от работа и при пенсиониране, дължими от община Тервел, а също и за дните от временната неработоспособност на работника, които са за сметка на работодателя, се начисляват като разход за персонал по съответните сметки от подгрупа 604.

Аналитичното отчитане по сметка 4211 се организира по категории персонал – държавни служители, кметове и по дейности съгласно ЕБК.

Аналитичното отчитане по сметки от подгрупа 604 се организира според характера на изплащаните възнаграждения – трудови, обезщетения и т.н., както и по конкретни партиди за разходите се води аналитичност.

Счетоводни кореспонденции при отчитане разчетите с персонала

№	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	За изплатен аванс на персонала:	4211	Гр. 50
2.	За начислените осигурителни вноски за сметка на персонала:	4211	4555 4556 4557
3.	За начисленият данък върху трудовото възнаграждение по	4211	4510
4.	За изплащане на задълженията към НОИ, НЗОК, и бюджета:	4555 4556 4510	5013
5.	За изплатените възнаграждения на персонала	4211	Гр. 50
6.	Формиране на провизията Ако през текущата година, персоналът не е ползвал полагаемата му се годишна отпуска, трябва да се формира провизия за бъдещи плащания към персонала.	6047	4230
7.	За сторниране на начислените провизии:	4230	6048
8.	За начисляване на предоставените към възнагражденията средства за СБКО, облекло и други подобни	Подгр.604	4211
9.	За начисляване на дължимите осигурителни вноски върху средствата от СБКО, които се изплащат като възнаграждение на персонала	Подгр. 605	4556 4555 4557
10.	За начислените обезщетения по КТ и ЗДСл при освобождаване и пенсиониране	Подгр. 604	4211
11.	За начисляване на дължимите обезщетения поради неправомерни действия и причинени щети по вина на община Тервел или ВРБ	6095	4211

VII. СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА РАЗЧЕТИТЕ С ПОДОТЧЕТНИ ЛИЦА

Подотчетните лица са длъжностни лица от персонала, на които се предоставят авансово парични средства за финансиране на бъдещи парични разходи (за командировки, за закупуване на материални и нематериални активи и други).

По своя характер разчетите с подотчетни лица са вземания.

За тяхното счетоводно отчитане се използва сметка 4261 *Вземания от подотчетни местни лица*. Аналитичното отчитане към сметката се организира поименно.

Сметките са активни балансови.

Дебитират се:	Кредитират се:
при предоставяне средствата по аванса	при неговото отчитане

Счетоводни записвания при отчитане на подотчетните лица

№	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	За предоставен паричен аванс на подотчетно лице:	4261	5011
2.	При отчитане на предоставен аванс на подотчетното лице срещу командировка:	6093 4010	4010 4261
3.	За закупените от подотчетното лице материални и нематериални активи, ще се състави счетоводната статия: а/ За извършените други разходи	Гр. 20 Гр. 21 Гр. 30 Гр. 60 4010	4010 4261
4.	При връщане на част или на целия размер от предоставения аванс се съставя счетоводната статия:	5011	4261

Отчитане на разходите за стипендии

№	Описание на операцията	Дебит	Кредит
	Счетоводни операции за начисляване на задълженията по изплащане на стипендии:		
1.	При начисляване на задълженията по изплащане на стипендии на студенти и ученици - местни лица:	6411	4241
2.	Счетоводни операции при изплащането на начислените разходи за стипендии:	4241	5011
3.	Счетоводни операции за изплащането на текущи субсидии и капиталови трансфери за нефинансови предприятия: - при изплащането на сумите по начислените текущи субсидии за нефинансови предприятия: - при изплащането на сумите начислените капиталови трансфери за нефинансови предприятия:	 6441 4291 6445 4291	 4291 5013 4291 5013
4.	Счетоводни операции за начисляване на вземания по възстановяване на неусвоена текуща субсидия или капиталов трансфер от нефинансово предприятие: при начисляване на вземания по възстановяване на неусвоена текуща субсидия от нефинансово предприятие: -при начисляване на вземания по възстановяване на неусвоен капиталов трансфер от нефинансово предприятие: Счетоводни операции при внасяне на сумите от начислените вземания по неусвоените субсидии от нефинансови предприятия: -при внасяне на сумите от начислете вземания	 4299 4299 Гр. 50	 6441 6445 4299

	по неусвоена текуща субсидия от нефинансово предприятие:		
5.	При внасяне на сумите от начислете вземания по неусвоен капиталов трансфер от нефинансово предприятие:	Гр. 50	4299
6.	Счетоводни операции за изплащането на начислените текущи субсидии и капиталови трансфери за нестопански организации:		
6.1.	при изплащането на сумите по начислените текущи субсидии за нестопански организации:	6451 4291	4291 5013
6.2.	при изплащането на сумите по начислените капиталови трансфери за нестопански организации:	6455 4291	4291 5013
7.	Счетоводни операции за начисляване на вземания по възстановяване на неусвоена текуща субсидия или капиталов трансфер от нестопанска организация:		
7.1.	-при начисляване на вземания по възстановяване на неусвоена текуща субсидия от нестопанска организация:	4299	6451
7.2.	-при начисляване на вземания по възстановяване на неусвоен капиталов трансфер от нестопанска организация:	4299	6455
8.	Счетоводни операции при внасяне на сумите от начислените вземания по неусвоените субсидии от нестопански организации:		
8.1.	-при внасяне на сумите от начислете вземания по неусвоена текуща субсидия от нестопанска организация:	5013	4299
8.2.	-при внасяне на сумите от начислете вземания по неусвоен капиталов трансфер от нестопанска организация:	Гр. 50	4299

VIII. ОТЧИТАНЕ НА РАЗЧЕТИТЕ С КЛИЕНТИ

Счетоводната характеристика на разчетите се осъществява чрез сметки от *Раздел 4 Сметки за разчети - вземания и задължения.*

В този раздел са включени три групи сметки:

Първа група сметки за отчитане само на задължения;

Втора група сметки за отчитане само на вземания;

Трета група сметки за едновременно отчитане на задължения и вземания.

Счетоводните сметки, които отчитат задължения са пасивни балансови сметки.

Дебитират се:	Кредитират се:
при намаляване на тези задължения (най - често в момента на тяхното инкасиране)	при отразяване на операции за увеличаването на задълженията

Тези сметки могат да имат само кредитен остатък, който ще показва стойностния размер на съответното задължение на община Тервел.

Сметките от втората група (за отчитане на вземания) са активни балансови.

Дебитират се:	Кредитират се:
при отразяване на операции по тяхното увеличаване	при отчитане на намалението им

Сметките за отчитане на вземания могат да имат само дебитно салдо, което ще показва стойностния размер на всички вземания на община Тервел към определен момент.

Третата група счетоводни сметки за едновременно отчитане на задължения и вземания по свои характер са активно - пасивни.

Дебитират се:	Кредитират се:
Отразяват вземания и погасени задължения.	Задължения и инкасирани вземания

Салдото по тези сметки към определен момент, показва нето разликата между вземания и задължения, когато остатъкът по тях е дебитен, той ще показва превишение на вземанията над задълженията, а при кредитен остатък – отчетно - обособеното звено е длъжник към други юридически и физически лица.

Сметките от третата група са удобни за отчитане на разчетни взаимоотношения с такива субекти, с които бюджетното предприятие в един и същ период от време има едновременно, както вземания, така и задължения.

СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА РАЗЧЕТИТЕ С ДОСТАВЧИЦИ И КЛИЕНТИ

Първични документи

Основният първичен документ за документиране на разчетните взаимоотношения с доставчиците е фактурата за продадени стоки и извършени услуги, която се попълва от доставчика или извършителя на услугата, а при доставка на материали – складова разписка, за дълготраен актив Приемо - Предвателен протокол.

Счетоводни сметки

За счетоводното характеризиране на взаимоотношенията с доставчиците в сметкоплана към *Раздел 4 Сметки за разчети - вземания и задължения* е включена една група сметки - група 40 *Доставчици.*

Макар, че в основата си разчетите с доставчици са задължения, то в групата са предвидени синтетични сметки, както за отчитане на задължения към доставчици в страната, така и такива, чрез които се отчитат вземания от доставчици.

При доставката на някои активи и при извършване на услуги, могат да се правят авансови плащания.

При тези случаи се използва сметка 4020 *Доставчици по аванси от страната.*

Дебитира се:	Кредитира се:
при предоставяне сумата по аванса	при осъществяването на Доставка, доставката или фактуриране на извършената услуга и при връщане на предоставен аванс от доставчика

Сметките могат да бъдат само с дебитен остатък, който ще показва размера на предоставения аванс срещу бъдещи доставки и услуги.

Останалите сметки от група 40 *Доставчици* - сметка 4010 *Задължения към доставчици от страната*:

Те са пасивни балансови сметки.

Дебитират се:	Кредитират се:
при тяхното погасяване	при възникване на задължения към доставчици

Кредитните им остатъци ще показват размера на неизплатените задължения към различни доставчици.

Разчетните взаимоотношения с доставчици винаги имат конкретен характер, което изисква същите да се индивидуализират чрез системата на аналитичната отчетност. За целта аналитично отчитане се организира по доставчици.

Счетоводни записвания при възникване на задължения към доставчици

№	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	При възникване на задължения към	Гр. 20	4010
	доставчици:	Гр. 21	
		Гр. 30	
		Гр. 60	
2.	За изплатените задължения към	4010	5013
	доставчици, на основание екземпляр от		
	платежен документ:		
3.	Когото преди реализирането на	4020	5013
	доставката или услугата се предостави		
	аванс на доставчика:		
5.	При връщане на неусвоен аванс от	5013	4020
	доставчици:		
6.	За прихващане на аванса от остатъка на сумата за изплащане	Гр. 20	4020
		Гр. 21	
		Гр. 30	
		Гр. 60	

Счетоводно отчитане на разчетите с клиенти.

Взаимоотношенията с клиенти от страната и чужбина се отчитат чрез сметки от група 41 *Клиенти.*

В тази група са предвидени две групи сметки:

Първа група сметки за отчитане на вземания от клиенти;

Втора група сметки за отчитане на задълженията на бюджетните предприятия по получени аванси от клиенти.

Първата група сметки са активни.

Дебитират се:	Кредитират се:
при отразяване на възникнали вземания от клиенти	тяхното уреждане въз основа на екземпляр от инкасиран платежен документ

Тези сметки могат да имат само дебитни салда, които ще показват размера на вземанията от клиенти в страната.

Сметките за отчитане на получените аванси от клиенти са пасивни.

Дебитират се:	Кредитират се:
предоставяне на материалния актив, обектна сделката или при извършването на услугата.	при отразяване на операциите по получаването на аванси а също така и при връщане на неусвоен аванс

Счетоводни записвания при операции за разчети с клиенти

№	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	На основание екземпляр от фактура за продадени материални и нематериални активи или извършени услуги, съставена от Община Тервел:	4110	Гр. 71 /4511 ако е облагаема по ДДС/
2.	За изписване на продадените активи:	Гр. 61	Гр. 20
3.	За отразяване на стопанската операция на вземането по банков път:	5013	4110
4.	При получаване на аванс от клиент:	5013	4120
5.	На основание екземпляр от фактурата за предадените на клиента активи или извършена услуга:	4120	4110
6.	За изписване на продадените активи:	Гр. 61	Гр. 20
7.	При връщане на неусвоен аванс на клиенти:	4120	5013

Начисляването на вземанията от наеми на наематели на общинско имущество се организира синтетично на база предоставени от дирекция "ОСТСУ" месечни справки. Аналитичното отчитане по сметки за приходи от наеми на общинско имущество се организира по видове наеми. Поименни разчетите се отчитат на база справки само в дирекция "ОСТСУ".

Счетоводни записвания при операции за разчети с наематели свързани с възстановяване на консумативни разходи на община Тервел. За наемателите, които имат точни измервателни уреди за разхода на консумативи, не се начислява корпоративен данък и

се ползва пълен данъчен кредит по ЗДДС. За наемателите които нямат точни измервателни уреди се начислява данък по ЗКПО и се ползва частичен данъчен кредит.

№	Описание на операцията	Дебит	Кредит
	За изплатените разходи към доставчици от община Тервел за сметка на наемателите	Гр. 60 4511 4010	4010 5013
	За начисленото вземане от наематели на основание фактура	4887	Гр. 60 4512
	За постъпилите суми от наематели	Гр. 50	4887

Всички вземания и задължения, на които договорния или законов срок за погасяване е изтекъл се осчетоводяват ЕЖЕМЕСЕЧНО като просрочени съответно вземания и задължения по задбалансови счетоводни сметки, а именно:

Просрочени вземания:
Дебит сметки

9912 *Просрочени публични общински вземания*
9913 *Просрочени вземания от клиенти*
9914 *Просрочени вземания от приватизация*
9915 *Просрочени вземания от концесии и наеми*
Кредит сметка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

При начисляване на провизия за вземания по т. 36. 2. От ДДС №20 от 14.12.2004 г. на МФ се начислява в края на годината по предоставени от бюджетното предприятие заеми, аванси, продажби и други разчети. Те подлежът на провизиране, при спазване на някои правила:

- Определяне на индивидуална провизия за всяко вземане (прилага се при незначителен брой лица, на които е възможно да се определи кредитоспособността);
- Определяне на обща провизия като цяло за група вземания (например за вземания от регулярни продажби на значителен брой клиенти, за които може да се определи провизията на база процент от продажбите или обща стойност).

Към 31 декември се начислява провизия за вземания по предоставени аванси, заеми, продажби, наеми и други разчети. След приключване на отчетния период, остатъците по сметките за разчети се подлагат на анализ и уточняване с цел тяхното своевременно уреждане. Възприетия подход за провизиране на вземания е индивидуален за всички вземания на Община Тервел. При заведени дела, които са спечелени и при събираемост по тях не се начисляват провизии.

Начисляването на провизията се определя в процент от общата (номиналната) стойност на вземането. Вземанията, които се провизират се класифицират в три групи:

1.Трудносъбираеми вземания – слез изтичане на 90 дни от крайния срок за погасяне, вземането се класифицира като трудносъбираемо и се провизира с 20 % от номиналната стойност на вземането;

2.Несъбираемо вземане – слез изтичане на 180 дни от крайния срок за погасяне, вземането се класифицира като несъбираемо и се провизира с 50 % от номиналната стойност на вземането;

3.Безнадеждно вземане – при погиване на длъжника или при други обстоятелства вземането се клосифицира като безнадеждно и се провизира на 100 % от стойността. При наличие на сигурни доказателства, че безнадеждното вземане е преминало в никога несъбираемо, то следва да се отпише – след като бъде уведомен с докладна записка ръководителят, подкрепена със становище от юрисконсулт, негово писмено съгласие и сторниране на начислената провизия.

Просрочени задължения:

Дебит сметка 9989 *Кореспондираща сметка за задбалансови пасиви*

Кредит сметки

9923 *Просрочени задължения към доставчици*

9924 *Просрочени задължения към персонала*

9929 *Други просрочени задължения*

След погасяване на вземанията или задълженията се съставят обратни на горепосочените счетоводни записвания.

Вътрешни разчети

Сметка 4500 се използва за прехвърляне на разчети между община Тервел и второстепенните разпоредители с бюджет, или между второстепенни разпоредители с бюджет при някои от следните събития:

1. При изплащане от община Тервел на разходи на второстепенни разпоредители с бюджет, които следва да се отчетат по сметки от гр. 60 при съответния второстепенен разпоредител.

2. Ежемесечно в края на месеца след приключване на сметки отчитащи ДДС от второстепен разпоредител с бюджет със статията:

Д – т с/ка 45112 *Разчети за данък добавена стойност – начислен ДДС в/у продажбите*

К – т с/ка 45111 *Разчети за данък добавена стойност*

В случай, че остане салдо по една от сметките отчитаща ДДС разликата се прехвърля към първостепенния разпоредител община Тервел като се използва сметка 4500 от ВРБ, както следва:

а/ при превишение на начисления данък върху покупките в сравнение с начисления данък върху продажбите

- статии при ВРБ

Д – т с/ка 4500 *Вътрешни разчети*

К – т с/ка 45111 *Разчети за данък добавена стойност*

- статии при първостепенен разпоредител община Тервел

Д – т с/ка 45111 *Разчети за данък добавена стойност*

К – т с/ка 4500 *Вътрешни разчети*

б/ при повече начисления данък върху продажбите в сравнение с начисления данък върху покупките

- статии при ВРБ

Д – т с/ка 45112 *Разчети за данък добавена стойност – начислен ДДС в/у продажбите*

К – т с/ка 4500 *Вътрешни разчети*

- статии при първостепенен разпоредител община Тервел

Д – т с/ка 4500 *Вътрешни разчети*

К – т с/ка 45112 *Разчети за данък добавена стойност – начислен ДДС в/у продажбите*

Сметка 4500 се приключва в края на годината.

IX. ОТЧИТАНЕ НА РАЗХОДИТЕ

Отчитането на разходите на касова основа се извършва по функции, групи, дейности и параграфи на Единната бюджетна класификация, а на начислена основа по сметките за отчитане на разходите по икономически елементи. Разходите се отчитат чрез метода на начисляването - през периода, за който се отнасят, независимо дали е извършено плащане или не. За извършени доставки и услуги през съответния месец се осчетоводяват като се **дебитират сметки от гр.60** *„Разходи по икономически елементи"* и **кредитира сметка 4010** *„Задължения към доставчици от страната*".

За отчитане на разходите по икономически елементи е предвидена група сметки 60 *Разходи по икономически елементи.*

Сметките са активни, операционни и се водят с чисти обороти.

Използвани счетоводни сметки

В края на отчетния период сметките от 60 *Разходи по икономически елементи* остават без салда.

Отчитането на разходите по икономически елементи се осъществява чрез следните сметки:

С/ка от подгрупа 601 *Разходи на материали.*

Чрез тази сметка се отчитат изразходваните материали, горива и енергия, резервни части, медикаменти, фуражи, препарати, канцеларски материали, учебни материали, строителни материали, консумативи за хардуер и др.

С/ка от подгрупа 602 *Разходи за външни услуги.*

Чрез сметката се отчитат ползуваните услуги от други юридически или физически лица под формата на: реклами, съобщения, телеграфопощенски услуги, такси за телефон и телеграф, поддържане на офис - техника, абонаментни такси, транспортни разходи, консултантски услуги, квалификация на персонала и др.

С/ка от подгрупа 604 *Разходи за заплати, други възнаграждения и провизии за персонала.*

Чрез тази сметка се отчитат разходите за възнаграждения, определени с вътрешните правила и сключените договори, както и доплащанията по Кодекса на труда и Закона за държавния служител.

С/ка от подгрупа 605 *Разходи за осигурителни вноски.*

Чрез нея се отчитат начислените суми за социални осигуровки за сметка на работодателя, съгласно действуващото законодателство.

С/ка от подгрупа 606 *Разходи за данъци и такси.*

Чрез тази група се отчитат разходите за държавни и общински такси, съдебни такси и разноски, разходи за данъци и такси в страната и чужбина.

С/ка от подгрупа 608 *Коректив за разходи и приписани разходи за услуги, наеми и др.*

Чрез сметките от тази подгрупа се отчитат разходите за външни услуги, наеми и други, които са приписани за бюджетното предприятие за съответния отчетен период.

С/ка от подгрупа 609 *Други разходи.*

Чрез нея се отчитат разходите за служебни пътувания и командировки, глоби и неустойки, разходите за първите дни от временната нетрудоспособност на персонала за сметка на работодателя и други.

За всички разходи по проекти финансирани от Европейския съюз и за дейност "Чистота" се води аналитично отчитане по всяка една от сметките на отделна партида към тях.

Отчитане на разходите по икономически елементи

№	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Отчитането на изразходените/закупени материали:	Подгр. 601 Подгр. 302 4010	4010 Гр. 50
2.	За отчитане на разходите за външни услуги:	Подгр. 602 Подгр. 401	Подгр. 401 Гр. 50
3.	Отчитането на разходите за възнаграждения:	Подгр. 604	Подгр. 421
4.	За отчитане на разходите за социални осигуровки и надбавки, начислени върху размера на разходите за възнаграждения:	Подгр. 605	Подгр. 455
5.	Отчитането на другите разходи, които не са	Подгр. 609	Подгр. 401
	включени в останалите разходи по икономически елементи:		Гр.42 5011 5013

X. СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ГЛОБИ И САНКЦИИ, НЕУСТОЙКИ, НАЧЕТИ И ОБЕЩЕТЕНИЯ

Отчитане на приходите от административни глоби и санкции, които се налагат в качеството на общински органи, по силата на нормативни актове:

№	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	При начисляване на вземания въз основа на издадени наказателни постановления за налагането на глоби и санкции на физически или юридически лица – местни лица:	4301	7090
2.	При постъпване на средствата по банковата сметка в лева на община Тервел	5013	4301

Отчитане на приходите от неустойки, начети, административни глоби и санкции, обезщетения и др., които произтичат от неизпълнението на договорни и други взаимоотношения (търговски, трудови, облигационни и др.):

	При постъпване на средствата по банковата сметка в лева	5013	7090 7198

Отчитане на разходите от наложени глоби, санкции, неустойки, начети и обезщетения при неизпълнението на договорни и други взаимоотношения (търговски, трудови, облигационни и др.):

1.	При начисляването на задължения за изплащането на глоби, санкции, неустойки и др. в страната:	6095	4010
2.	При изплащането на средства от банковите сметки в лева	4010	5013

ДСП

а/ статии при ВРБ за начисляване на такси:

Д – т с/ка 4301 *Вземания от данъци, осиг. Вноски, такси и адм.глоби и санкции*

К – т с/ки 7051 *Приходи от такси в лева*

б/ статии при ВРБ за събраните такси:

Д – т с/ка 5011 *Касови наличности в левове*

К – т с/ки 4301 *Вземания от данъци, осиг. Вноски, такси и адм.глоби и санкции*

Д – т с/ка *5013Текущи банкови сметки в левове*

К – т с/ка 5011 *Касови наличности в левове*

в/ постъпване по сметка на ПРБ

Д – т с/ка *50131 Текущи банкови сметки в левове*

К – т с/ка 7501 *Вътрешни касови трансфери в левове*

Д – т с/ка 7501 *Вътрешни касови трансфери в левове*

К – т с/ка 7051 *Приходи от такси в лева*

Всички приходи и разходи за съответната година се осчетоводяват независимо, че разходите се отнасят за м. Декември, а разходно оправдателните документи са с дата на издаване м. Януари на следващата година, или са дължими по закон през м. Януари.

Корективни статии не се съставят единствено за задълженията за възнаграждения и осигурителни вноски на лица назначени по програми за временна заетост, които средства са получени от Дирекция "БТ" през Януари на следващата година.

XII. ОБЛАГАНЕ С КОРПОРАТИВЕН ДАНЪК

Счетоводно третиране

С чл. 5, ал. 4, т. 2 от ЗКПО е регламентирано бюджетните предприятия да се облагат с алтернативен на корпоративния данък за приходите от сделки по чл. 1 от Търговския закон, както и от отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество на бюджетните предприятия.

В глава 33, чл. 249 от ЗКПО са регламентирани разпоредбите на закона за определяне на данъчната основа – годишна. Годишната данъчна основа са приходите на общината от сделки по чл. 1 от Търговския закон, както и от отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество, начислени през съответната година.

Съгласно чл. 250, ал. 2 данъчната ставка на данъка върху приходите за общините е 2 на сто. Когато подлежи на облагане с данък върху приходите за съответната година, общината следва да подаде годишна данъчна декларация по образец до 31 Март на следващата година (чл. 252).

Приходите и разходите се начисляват към момента на тяхното възникване (чл. 26, ал. 1 от ЗСч) и се включват във финансовите отчети за периода, за който се отнасят. В счетоводството на общината се организира аналитична отчетност на начислена основа, чрез която се определя данъчната основа при облагането с данък върху приходите.

В отчетността на касова и начислена основа този данък се третира като намаление на приход, а не като разход.

За тази цел е предвидена сметка 7190 *„Отчисления за данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия по ЗКПО".*

При отчетността на касова основа корпоративния данък се отчита чрез приходен параграф § 37 – 02 от ЕБК.

Отчитането на приходите и разходите от стопанската дейност по смисъла на ЗКПО, както и на операциите по начисляването, разчитането и преотстъпването на данъка върху

приходите, се извършва при следната отчетна схема:

Приходите от стопанска дейност следва да се начисляват по общия ред, като всеки приход по съответните сметки от *Раздел 7 Сметки за приходи и трансфери* от СБП.

Разходите от стопанска дейност се отчитат в съответните сметки от *Раздел 6 Сметки за разходи* от СБП.

Начислените приходи и разходи от стопанска дейност по сметките от раздели 6 и 7 се приключват в края на годината по общия ред на приключване на приходните и разходните сметки, без да се взимат текущо през годината допълнителни счетоводни записвания по отнасяне на тези суми от сметките от раздел 6 и 7 по други сметки.

Отчитане на корпоративен данък от училищата на делегиран бюджет:

Училищата на делегиран бюджет са самостоятелни юридически лица и следва да спазват разпоредбите на ЗКПО. Ежемесечно следва да начисляват и внасят данък върху приходите от стопанска дейност в размер на 3% в срок до 15 - то число на месеца, следващ месеца на начисляване на прихода, а преотстъпеният данък в размер на 50% да отчитат като отписано задължение към държавата. Счетоводни записвания при ВРБ:

№	Описание на операцията	Дебит	Кредит
1.	Начисляване на данъка с ефективния му размер	7190	4512
2.	Отчитане на преотстъпения данък	7014	7682
3.	Внасяне на данъка	4512	5013

Възстановени приходи и разходи от стопанска дейност

В случайте на възстановени разходи и приходи от стопанска дейност, сумите се отразяват по съответните сметки за приходи и разходи от раздел 6 и 7 от сметкоплана.

Приходите се записват по дебита на сметките от раздел 7, срещу кредитиране на банкова, разчетна или друга сметка.

Разходите се записват по кредита на сметки от раздел 6 срещу дебитиране на банкова, разчетна или друга сметка.

Счетоводно записване съгласно ЕБК

В случаите на възстановяване/връщане на надвнесени касови приходи (включително и от минали години), сумите се отразяват в **намаление на съответния приходен параграф** от ЕБК (посочва се със знак "минус"), по който първоначално са били отчетени постъпилите суми и **по дебита на сметки от р – л 7**.

В случай, че не може еднозначно да се определи подпараграфа, по който първоначално са били отчетени постъпилите средства, възстановените суми се отнасят по този параграф от действащата ЕБК, по който е следвало да се отчете постъпването на тези суми.

В случаите на възстановени касови разходи (включително и от минали години), сумите се отразяват в **намаление на съответния разходен подпараграф от ЕБК** (посочва се със знак "минус") и съответния код на дейност, по който първоначално са били отчетени изплатените суми и **по кредита на сметки от р – л 6**.

В случай, че не може еднозначно да се определи подпараграфа или кода на дейността, по който първоначално са били отчетени изплатените средства, получените суми се отнасят по подпараграфа и дейността от действащата ЕБК, по който е следвало да се отчете извършването на разхода.

При практическа невъзможност да се идентифицира естеството на възстановения разход, сумата се отнася по разходен § 10 – 98 и по сметка 6098. По § 10-98 от ЕБК не следва да

се отчитат разходи, които могат да бъдат отнесени по съответнитеразходни позиции според естеството и икономическия характер на плащането, с изключение на представителните разходи.

В Община Тервел се прилага подход на отчитане на всички представителни разходи по §§ 10-98 от ЕБК и сметки 6098 и 6098 от СБП.

Начисляване на данъка върху приходите

Дължимият данък върху приходите от стопанска дейност следва да се начислява за периода, за който се отнася **ЕЖЕМЕСЕЧНО**.

Счетоводната операция е:

Д – т с/ка 7190 *Отчисления за данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия по ЗКПО*

К – т с/ка 4512 *Разчети за данък върху приходите от стопанска дейност*

При възстановяване на надвнесен данък върху приходите от стопанска дейност (включително и от минали години), с установената от данъчната администрация подлежаща на връщане сума,

Счетоводната операция е:

Д – т с/ка 4512 *Разчети за данък върху приходите от стопанска дейност*

К – т с/ка 7190 *Отчисления за данък върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия по ЗКПО*

Превеждане на корпоративния данък

1. При превеждане на корпоративния данък, счетоводното записване е следното:

Д – т с/ка 4512 *Разчети за данък върху приходите от стопанска дейност*

К – т с/ки от гр. 50 *Парични средства*

XIII. ЗАДБАЛАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Отчитане на ангажименти.

Отчитането на поетите ангажименти се извършва при спазване указанията дадени от Министерство на финансите с писмо ДДС № 04 от 01.04.2010 г. Поетите ангажименти по договори се отчитат по сметка 9200 *„Поети ангажименти за разходи - наличности"* в кореспонденция със сметка 9800 *„Възникнали ангажименти за разходи"*. Текущо през годината записванията по всички сметки от **подгрупа 980** *„ Поети ангажименти за разходи – потоци"* (с изключение на сметка 9801) се взимат в кореспонденция със сметка 9200 – при увеличение на поетите ангажименти, като съответната сметка от подгрупа 980 се дебитира срещу кредитиране на сметка 9200, а при намаление и анулиране (канцелиране) се съставя обратно записване – сметка 9200 се дебитира срещу кредитиране на сметка от подгрупа 980.

Съгласно т. 27 от § 1 от ДР на ЗПФ „поети ангажименти за разходи" са клаузи по договори и разпоредби на нормативни и административни актове, които *обвързват* бюджетните организации с бъдещи разходи за плащания и/или нови задължения за разходи с определима стойност, с изключение на: разходите за персонал, пенсии, лихви по дълга (включително по гарантирания от държавата и общините дълг), както и разходите за данъци и други публични държавни и общински вземания.

Понятията – „определима" и „обвързват":

- ***обвързват*** – означава, че е налице поет ангажимент само в размера на очакваното/реално финансиране на договора, по който бюджетната организация очаква/или се обвързва да извърши определени плащания, т. е. толкова колкото очакваме да платим по даден договор за 1, 2 или повече години.

- ***с определима стойност*** – договор, в който има други параметри, но няма точно определена стойност, или договор, в който съществува запис „ до ..... лв.". ***Или определената стойност е точно фиксирана сума в договора, а определима стойност е приблизителната стойност, с която бюджетната организация е обвързана с бъдещо плащане/или задължение.***

Поет ангажимент е налице, когато в резултат на сключен договор, нормативен акт, решение на общински или съдебен орган или въз основа на друг документ се ангажира /обвързва/ бюджета, сметките за средства от Европейския съюз на разпоредителя с бюджетни кредити с бъдещо плащане/плащания на конкретно определена сума към конкретно определено лице при бъдещо изпълнение или наличие на определени условия и обстоятелства, засягащи съответното лице, получател на сумата (например насрещно изпълнение на задълженията по договор).

Не е налице поемане на ангажимент: намерението за плащане, което не произтича от обвързващо споразумение или друго основание, намерението за сключване на договор, задължението, което е балансово признато задължение /балансов пасив/, съгласно отчетността на съответния разпоредител с бюджетни кредити, тъй като такова задължение само по себе си не е ангажимент, а форма на реализация/изпълнение.

Не се отразяват като възникнал ангажимент задълженията и плащанията за: провизиите за персонал, провизии за други задължения, възстановяването на надвнесени приходи, задължения по получени аванси, възнаграждения на персонала и осигурителни вноски, трансферите и временните безлихвени заеми, поемането и активирането на гаранции по заеми и дългове на други лица, чужди средства и всички операции с финансови активи и пасиви съгласно Раздел V от ЕБК. Ангажименти възникнали от регулярни доставки и плащания за комунално битови разходи като ел. енергия, вода, телефонни и комуникационни услуги и други подобни.

„Стойност на поетия ангажимент" е стойността , посочена в съответния договор с включен ДДС, акцизи и данъци върху придобиването, съответно стойността на предоставяните трансфери, субсидии на конкретно физическо/юридическо лице, определена на съответно основание. В стойността на ангажимента не се включва: стойността на предвидените санкции, неустойки и обезпечение, предвидени в сключените договори. Стойността на ангажимента може да бъде определена сума, която е приблизителна в случай, че сключеният договор няма стойностен израз, а само количествен. В този случай ангажимента се остойностява на база действащи към момента на поемане на ангажимента пазарни цени на съответната стока или услуга.

При определяне на приблизителна оценка на поет ангажимент се спазват следните правила:

- Когато стойността на ангажимента не може да се определи еднозначно /съдържа цена на единична бройка или само брой на активите, които ще бъдат получени, отразява се приблизителна оценка на очаквания размер на придобиваните активи или услуги.
- Първоначално определената приблизителна стойност на поетия ангажимент се коригира в последващи отчетни периоди, когато може да се идентифицира конкретна стойност, например уточнен обем на доставките на активи или услуги. В тези случаи първоначалната оценка се коригира, като към нея се добави положителен или отрицателен знак в посока увеличение или намаление. Когато корекция се извършва през следващ отчетен период се съставя допълващо, респективно обратно счетоводно записване.
- Първоначално отразената стойност на ангажимента се коригира при отмяна /анулиране/ на ангажимента, например анулиране на договор или част от него, като тази корекция се отразява с отрицател знак аналогично на корекциите в приблизителната оценка.

Всеки ангажимент се счита възникнал на датата на която е сключен договора или издадено решението или нормативния акт. При възникване на ангажимент същият се отразява по кредита на сметка 9200 *„Поети ангажименти за разходи - наличности".*

Реализиран или изпълнен ангажимент към определена дата, възниква когато е налице едно следните обстоятелства:

а/ извършена е доставка на съответните активи или услуги обект на съответния ангажимент и е налице произтичащо от това балансово признато задължение на начислена основа по кредита на сметки от раздел 4.

б/ извършено е плащане – цялостно или частично, авансово или окончателно към лицето спрямо което е възникнал ангажимента.

За реализирането или изпълнението на възникнали ангажименти сумите се отразяват по дебита на сметка 9200 *„Поети ангажименти за разходи - наличности".*

Осчетоводяването на възникването и реализацията на поети ангажименти се извършва в отчетни групи „Бюджет" и „Сметки за средства от Европейския съюз", в зависимост от планираното отчитане на разходи.

Счетоводни статии:

– поемане по договор:

Д - т с/ка 9800 *Възникнали ангажименти за разходи*

К – т с/ка 9200 *Поети ангажименти за разходи - наличности*

– реализиране по договор:

Д – т с/ка 9200 *Поети ангажименти за разходи - наличности*

К – т с/ка 9803 *Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/възникване на задължения*

– незабавна реализация

Д – т с/ка 9801 *Възникнали ангажименти за разходи с незабавна реализация*

К – т с/ка 9803 *Реализирани ангажименти за разходи чрез плащане/възникване на задължения*

– прехвърляне / вътрешни разчети

Д – т с/ка 9200 *Поети ангажименти за разходи - наличности*

К – т с/ка 9804 *Вътрешни трансфери на поети ангажименти за разходи*

– поемане вътрешни разчети

Д – т с/ка 9804 *Вътрешни трансфери на поети ангажименти за разходи*

К – т с/ка 9200 *Поети ангажименти за разходи – наличности*

– прехвърляне извън ПРБ

Д – т с/ка 9200 *Поети ангажименти за разходи - наличности*

К – т с/ка 9805 *Прехвърлени ангажименти за р/ди от/към други БО*

К – т с/ка 9806 *Прехвърлени ангажименти за р/ди от/към други предприятия*

– поемане извън ПРБ

Д – т с/ка 9805 *Прехвърлени ангажименти за р/ди от/към други БО*

К – т с/ка 9200 *Поети ангажименти за разходи - наличности*

– коригиране на приблизителна стойност

Д – т с/ка 9200 *Поети ангажименти за разходи - наличности*

К – т с/ка 9808 *Корекции в обема/стойността на поетите ангажименти за разходи*

– коригиране на приблизителна стойност
Д – т с/ка 9808 *Корекции в обема/стойността на поетите ангажименти за разходи*
К – т с/ка 9200 *Поети ангажименти за разходи - наличности*

– анулиране / канцелиране на ангажимента
Д – т с/ка 9200 *Поети ангажименти за разходи - наличности*
К – т с/ка 9809 *Анулиране (канцелиране) на поети ангажименти за разходи*

XIV. НОВИ ВЪЗНИКНАЛИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА РАЗХОДИ

„Нови задължения за разходи" са парични ЗАДЪЛЖЕНИЯ за разходи, които възникват през текущата година, независимо от това дали са платени, с изключение на задълженията за разходи за персонал, пенсии, лихви по дълга (включително по гарантирания от държавата и от общините дълг), за данъци и други публични държавни и общински вземания.

Не се нови задължения:
- провизиите за задължения;
- задълженията от предходни години;
- задълженията, които представляват дълг,
- поетите ангажименти за разходи.

Обхватът на разходите, попадащи в този показател, е идентичен с този на показателите за поети ангажименти.

Сумата на възникналите нови задължения ще се отразява по кредита на сметка 9860 срещу дебитиране на сметка 9989.

Сметката може да се дебитира, когато се налага да се коригира този показател в посока на намаление, срещу кредитиране на сметка 9989.

БЮДЖЕТ = РАЗХОДИ

ПА ЗА РАЗХОДИ (без разходи за персонал; без р/ди за данъци и др. ПВ без р/ди за лихви)	*по обхват са идентични*	**НВЗ ЗА РАЗХОДИ** (без разходи за персонал; без р/ди за данъци и др. ПВ без р/ди за лихви)
ИЗПЪЛНЕНИЕ		
- при плащане: 4020 / 50 ; 4261 / 5011		X
- при възникване на балансово признато задължение 3,2 / 4010	*са равни или не са равни*	при възникване на балансово признато задължение 3, 2 / 4010
ОСЧЕТОВОДЯВАНЕ		
Д – т с/ка 9200 / К – т с/ка 9803		Д – т с/ка 9989 / К – т с/ка 9860
Д – т с/ка 9801 / К – т с/ка 9803	*Кр. салдо на с/ка 9803 е равно или не е равно на Кр. салдо на с/ка 9860 (разлика авансовите плащания)*	Д – т с/ка 9860 / К – т с/ка 9989 *(при намаление)*
ДО на с/ка 9200 + ДО на с/ка 9801 = КО на с/ка 9803		Д – т с/ка 9989 / К – т с/ка 9860 *(при увеличение)*

XV. ЗАДБАЛАНСОВА ОТЧЕТНОСТ ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА НАЦИОНАЛНОТО И ДРУГО СЪФИНАНСИРАНЕ ПО МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ

С влязлото в сила ***ДДС 14 от 2013 год. на МФ*** общините бенифициенти по ОП започнаха да водят задбалансова отчетност за отразяване на националното и друго съфинансиране по международни проекти.

Съгласно т. 84 от указанията в СБО е заложена нова ***подгрупа 994 „Статистика за финансиране на разходи за сметка на бенефициенти, Европейския съюз и други донори".*** Община Тервел, в качеството си на бенефициент на средства по програми на ЕС и други международни програми и проекти ще отразява дела на общината, ЕС и други международни организации, при финансиране на разходите и придобиването на активи по програми на Европейския съюз, както и по други международни програми и проекти, като използва задбалансовите сметки от подгрупа ***994 „Статистика за финансиране на разходи за сметка на бенефициенти, Европейския съюз и други донори".***

Сметките от подгрупа 994 се кредитират срещу дебитиране на сметка 9989 с приспадащата се сума на съответното финансиране (национално, на Европейския съюз и други донори) в общ размер на разходите (включително и сумите за придобиване на активи). В определени случаи на корекции, ревизиране на приблизителни оценки и др. е възможно сметките от тази подгрупа да се дебитират. Сметките от подгрупа 994 се приключват в края на годината в кореспонденция със сметка 9989.

Сметка *9940 „Недопустими разходи за сметка на бенефициента"* се използва за отчитане на недопустимите разходи, като в зависимост от конкретния случай, тази сметка може да се кредитира в кореспонденция с други сметки от подгрупата или със сметка 9989.

По същество недопустимите разходи увеличават относителния дял на националното или осигуреното от бенефициента бюджетна организация финансиране, тъй като те не се покриват от осигуреното от донорите финансиране.

Съгласно т. 113 е от ДДС 14 от 30. 12. 2013 г. през 2015 г. община Тервел започна да прилага използването на сметки от подгрупа *994 „Статистика за финансиране на разходи за сметка на бенефициенти, Европейския съюз и други донори".*

Записванията по тези сметки не е необходимо да се взимат при всеки извършен разход. Община Тервел прие да се извършват периодично (НА ТРИМЕСЕЧИЕ) от 01. 01. 2015 г., като се допускат и приблизителни оценки при изчисляването на относителния дял на съответния източник за финансиране, когато не може да се определи точно.

По сметките от подгрупа 994 не се отразяват предоставено финансиране под формата на заем, а само сумите, които се предоставят безвъзмездно.

Сумата на съответното финансиране се изчислява, като заложеният в съответните програми и договори относителен дял (процент) на съответният източник се приложи спрямо сумата на извършените за съответния период разходи, независимо как са финансирани плащанията до момента.

Банкови гаранции

Получените банкови гаранции, съгласно клаузите на сключени с изпълнители договори се осчетоводяват по сметка 9214 *„Получени гаранции и поръчителства"* в съответната отчетна група „Бюджет" или „СЕС" на общината, когато същите СА свързани с изпълнение на договорни ангажименти, когато те СА учредени по повод изпълнението на договорни ангажименти, обвързани със средства по оперативните програми или проекти финансирани от Разплащателна агенция към ДФ „Земеделие", като при получаване на банковата гаранция се дебитира сметка 9214 срущу кредитиране на сметка 9981.

Договори за особен залог

Стойността на сключените договори за особен залог на община Тервел, се отчитат по кредита на сметка 9233 *„Обезпечени задължения по реда на особените залози"* в отчетна група „Бюджет" и по дебита на същата след изтичане срока на действие на договорите.

Записи на заповед

Издадените от община Тервел Запис на заповеди по договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативни програми и Разплащателна ангенция към ДФ „Земеделие" се отчитат по кредита сметка 9299 *„Други кредитори по условни задължения"* при издаването им и по дебита след датата на падеж посочен в запис на заповед, се осчетоводяват в отчетна област „Бюджет".

Просрочени публични общински вземания

По сметка *9912 „Просрочени публични общински вземания"* се осчетоводяват несъбраните в нормативно определения срок вземания за такса за битови отпадъци, данък за недвижими имоти, пътен данък и др. Публични вземания въз основа на подадена от отдел „Местни данъци и такси" информация – извлечение на недоборите от информационната система. За тези просрочени вземания не се начислява провизия.

Просрочени вземания от клиенти

По сметка *9913 „Просрочени вземания от клиенти"* се осчетоводяват просрочените вземания от клиенти за отдадени под наем общински жилищни и нежилищни имоти и земя въз основа на месечна справка – извлечение от информационната система „Акстър", изготвена от дирекция „ОСТСУ".

XVI. ОТЧИТАНЕ НА СРЕДСТВАТА ПРЕДОСТАВЕНИ НА ОБЩИНА ТЕРВЕЛ И ВРБ ОТ СТРУКТУРНИТЕ ФОНДОВЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ОТ КОХЕЗИОННИЯ ФОНД, И ОТ РАЗПЛАЩАТЕЛНА АГЕНЦИЯ КЪМ ДФ „ЗЕМЕДЕЛИЕ"

За отчитане на проектите, финансирани от Европейския съюз, осъществявани от Община Тервел се прилага индивидуален сметкоплан на база утвърдения сметкоплан от Министъра на финансите за бюджетните предприятия. С цел осигуряване на детайлна, аналитична и адекватна счетоводна информация за всеки един проект се утвърждава аналитичност на счетоводните сметки като се добавя различна сигнатура към четириразрядните шифрове на всяка счетоводна сметка, която се утвърждава с изрична заповед на кмета на община Тервел за всеки проект поотделно.

Община Тервел води точна и редовна документация и счетоводна отчетност, отразяващи изпълнението на проектите, използвайки подходяща и адекватна електронна система. Счетоводната и друг тип отчетност по проектите следва да позволява събирането на необходимите данни за осъществяване на финансово управление, мониторинг, верефициране на разходите, одит и оценка.

Община Тервел трябва да води подробна аналитична счетоводна отчетност, която да е достатъчна за усвояване и проследяване на възстановим и невъзстановим данък върху добавената стойност по конкретен проект/договор.

Всеки един проект се осчетоводява и отчита от счетоводител определен за всеки конкретен проект. Счетоводните регистри за аналитично и синтетично отчитане се съставят под

формата на постоянни информационни масиви, като се спазват разпоредбите и изискванията разработени с настоящата счетоводна политика. Регистрите се приключват в края на всеки месец и задължително към 31 декември на всяка година. За целите на получаването, съхраняването, разходването и отчитането на предоставените на общината средства от проекти, финансирани от Европейския съюз се открива банкова извънбюджетна сметка в левове, а счетоводното отчитане се организира в отчетна група – СЕС. Документите включително и счетоводните регистрите свързани с проекти, финансирани от Европейски съюз се съхраняват в желязна каса – шкаф в помещения конкретно определено със заповед на кмета на община Тервел за всеки проект.

При отчитането на средства предоставени на община Тервел и ВРБ към община Тервел се прилагат разпоредбите на Министерство на финансите и указанията за представяне на тримесечни отчети от общини, в отчетна група „СЕС" към съответния разпоредител с бюджетни кредити получаващ средства и извършващ плащания по съответната Оперативна програма и договор за БФП за средства осигурявани от Разплащателна агенция към ДФ „Земеделие".

При получаване и връщане на банкови гаранции свързани с изпълнение на договорни ангажименти, обвързани с реализацията на проекти финансирани от ОП или от РА се отчитат по сметка 9214 „Получени гаранции и поръчителства" в отчетна група „СЕС", където се отчитат разходите на съответния проект.

Всички парични гаранции за участие в процедури и изпълнение на договори постъпват по сметка за Чужди средства на община Тервел и се отчитат в отчетна група „Други сметки и дейности".

ОТЧИТАНЕ НА СРЕДСТВА ПО ОПЕРАТИВНИ ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ С ФИНАНСИРАНЕ ОТ РАЗПЛАЩАТЕЛНА АГЕНЦИЯ КЪМ ДФ ЗЕМЕДЕЛИЕ ОТ ПРБ ОБЩИНА ТЕРВЕЛ

Когато средствата постъпват по сметка за средства от Европейския съюз на общината, за целите на получаването, съхраняването, разходването и отчитането на предоставените на общината средства от Националния фонд по проекти се използва отделна сметка за средства от Европейския съюз в левове с код 7443. Банковата сметка за средства от Европейския съюз 7443 е открита на името на общината.

Когато община Тервел ще получава и разходва средства на Националния фонд от структурните фондове на ЕС и от Кохезионния фонд чрез трансфер от Националния фонд по сметка 7443 всички приходи, разходи, трансфери и операции с активи и пасиви на касова и начислена основа се считат по общоприложимия ред за средства от Европейския съюз.

Превежданите от Националния фонд средства по банкови сметки 7443 се отчитат от общината по § 63 – 01 от ЕБК и сметка 7532, след преминаването към СБО. Този параграф и сметка се използват от общината и в случаите, когато тя възстановява неусвоени такива средства със знак /-/, дължими на Националния фонд, включително и от минали години, а при превод на лихви за НФ се ползва § 63 – 02 /-/.

Когато общината участва със собствено финансиране сумата се превежда от бюджета на общината по тази банкова сметка 7443 и се отчита по § 62 – 00 от ЕБК, респективно по сметки 7524, след преминаването към СБО (в отчетността за средства по сметки за средства от Европейския съюз), по същата сметка се отчита и направения трансфер в отчетността по бюджета на общината като трансфери между бюджетни сметки за средства от Европейския съюз.

Когато общинското съфинансиране е от други сметки за средства от Европейския съюз на общината.

Авансово съфинансиране, когато е заемообразно, също се превежда по сметка 7443 от бюджета на общината и се отчита като временен безлихвен заем между бюджети и сметки за средства от Европейския съюз прилагат се § 76 – 00 от ЕБК, респективно сметки 4614 в отчетността за СЕС, и 4624 в отчетността по бюджета на общината. В случай, че то не може да

бъде възстановено от последващи трансфери от Националния фонд (например поради непризнаване на някои разходи трансферът е в по – малък размер) заемът се трансформира в трансфер между бюджетни и извънбюджетни сметки и се взимат съответните записвания на касова и начислена основа.

Когато авансовото съфинансиране се превежда по извънбюджетната сметка 7443 заемообразно от друга извънбюджетна сметка на общината, се прилага редът, описан в предходния абзац, като вместо по § 76 – 00 от ЕБК сумата на заема се отнася по § 77 – 00 и не се използва сметка 4614. В случай, че то не може да бъде възстановено от последващи трансфери от Националния фонд заемът се трансформира в трансфер между СЕС, като се взимат съответните записвания на касова и начислена основа.

Когато общината ще извършва предварително плащания от бюджета за разходи или аванси към доставчици преди да бъде одобрен проекта, сумите се отчитат като касов разход по бюджета на общината. В случай, че в последствие тези плащания бъдат признати за допустими и се включат в обхвата на финансиране от оперативната програма, разходът/авансът се сторнира от бюджета (включително ако се касае за плащания от минали години) и се прекласифицира като безлихвен заем между бюджетни и извънбюджетни сметки за средства от Европейския съюз, както следва:

- отчитане на касова основа:

БЮДЖЕТ на общината
Разходни §§ (-) / § 76 – 00 (-)

СЕС на общината
Разходни §§ (+) / § 76 – 00 (+)

- ***отчитане на начислена основа:***

Отчетна група „Бюджет"
Д – т с/ка 4624
К – т с/ка 4020, 4040, раздел 6

Отчетна група „СЕС"
Д – т с/ка 4020, 4040, раздел 6
К – т с/ка 4614

Когато тези плащания за разходи и аванси са извършени и отчетени чрез друга СЕС се взимат аналогични записвания, като вместо в бюджета, съответните записвания се взимат по сметка за средства от Европейския съюз, откъдето са направени първоначално плащанията и вместа § 76 – 00 се използва § 77 – 00, а сметка 4614 не се прилага.

Когато са извършени предварително плащания от бюджета на общината за придобиване на активи и в последствие тези плащания бъдат признати за допустими и се включват в обхвата на финансиране от оперативна програма, се процедира както следва:

- **отчитане на касова основа** – отчетените плащания се сторнират от бюджета

БЮДЖЕТ на общината
§ 76 – 00 (-) / Разходен § 10, §§ 51 – 57 (-)
(+)

СЕС на общината
Разходен § 10, §§ 51 – 57 (+) / § 76 – 00

- **отчитане на начислена основа** – на начислена основа придобитите активи не се сторнират от отчетната група „Бюджет" и не се завеждат в „СЕС", а се взима записването:

БЮДЖЕТ на общината
Д – т с/ка 4624
К – т с/ка 7601

СЕС на общината
Д – т с/ка 7601
К – т с/ка 4614

Когато предварително извършеното от бюджета на общината плащане не бъде признато или самия проект не е одобрен за финансиране, разходът остава за сметка на бюджета на общината.

Когато по една или друга причина по банковата сметка 7443 на общината са възстановени суми от доставчик/контрагент, да се има предвид следното:

- възстановените суми се отчитат на касова и начислена основа по общ ред, предвиден за тези операции;
- когато възстановените суми засягат цената на придобиване на активи, по принцип следва да се коригира отчетната стойност, освен ако възстановените суми са несъществени или в конкретните обстоятелства практически е невъзможно да се извърше (например когато активите вече са разпределени на много лица и е трудно те да бъдат уведомени за промяна на отчетната стойност и др.). в зависимост от конкретните обстоятелства, се процедира както следва:

а) *ако активите са безвъзмездно прехвърлени от отчетна група „СЕС", в отчетна група „БЮДЖЕТ" на общината* и ще се извърши корекция на отчетната стойност на активите, в „БЮДЖЕТ" и „СЕС" се съставят допълнителни огледални счетоводни записвания на начислена основа, чрез корекция на сметка 7601 със съответните сметки от раздел 2 и 3 (или съответната сметка от раздел 6 или 7 ако активите вече са изписани на разход или прехвърлени на други лица);

б) *ако активите са безвъзмездно прехвърлени от отчетна група „СЕС" на други бюджетни предприятия* (включително и на разпоредители от същата първостепенна система на общината) и ще си извърши корекция на отчетната стойност на активите, се процедира по реда на буква „а", като записванията за отчетна група „БЮДЖЕТ" се извършат не от общината, а от получателя на активи въз основа на съответното уведомление на общината (когато получатели на активи са общини се ползва сметка 7601);

в) ако при прехвърлянията по букви „а" и „б" не се извършва корекция в отчетната стойност, тогава възстановената сума се отчита в „СЕС" на начислена основа, като се отнася по сметка 7199 (ако към датата на осчетоводяване на върнатата сума е ясно, че няма да се коригира отчетната стойност на актива, тя може директно да се отнесе по сметка 7199, вместо по съответната сметка от раздел 2 и 3);

г) *ако активите са безвъзмездно прехвърлени на небюджетни предприятия*, и това прехвърляне е отразено директно в отчетна група „СЕС", от общината се взима записване само в отчетна група „СЕС", като се дебитират съответните сметки в зависимост от обстоятелствата срещу кредитиране на съответната сметка от група 64. Това записване се извършва независимо дали получателя (небюджетно предприятие) е уведомен за корекцията на отчетната стойност и независимо дали той ще коригира отчетната стойност на актива. Доколкото при извършените и отчетени в отчетна група „СЕС" операции на общината може да възникнат активи/пасиви по разчети за ДДС, те се прехвърлят от отчетна група „СЕС" в отчетна група „БЮДЖЕТ" чрез използването на сметки от подгрупа 764.

- когато отчетените средства са отчетени по бюджета на бенефициента:

В отчетна група „БЮДЖЕТ"
Д – т с/ка 5013 *Текущи банкови сметки в левове*
К – т с/ка 7524 *Касови трансфери от/за БЮДЖЕТ на общини*
§ 95 – 07 (-) / § 62 – 01 (+)

Постъпване на трансфер по проект финансиран от Оперативна програма или РА към „ДФЗ" по съответната банкова ***извънбюджетна сметка*** на община Тервел:

<u>В отчетна група „СЕС":</u>
§ 95 - 07 (-) / § 63 – 01 (+)
Д-т с/ка 5013 *„Текущи банкови сметки в левове"*
К-т с/ка 7532 *„Касови трансфери от/за сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор „Централно Управление"*

1. Възстановяване на неусвоени средства ***включително и от минали години*** от предоставен трансфер по проект финансиран от Оперативна програма или РА към „ДФЗ" по съответната банкова на финансиращия орган от ***извънбюджетна сметка*** на община Тервел:

<u>В отчетна група „СЕС":</u>
§ 63-01(-)/ § 95-07 (+)
Д-т с/ка 7532 *„Касови трансфери от/за сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор „Централно Управление"*
К-т с/ка 5013 *„Текущи банкови сметки в левове"*

Този параграф и сметка се използват и в случаите, когато се възстановяват неусвоени такива средства, дължими н НФ и РА, включително и от минали години.

2. Когато общината извършва предварително плащания от бюджета за разходи или аванси към доставчици преди да бъде одобрен проекта, сумите се отчитат като касов разход по бюджета на общината. В случай, че в последствие тези плащания бъдат признати за допустими и се включат в обхвата на финансиране от съответната ОП или РА, разходът/авансът се сторнира от бюджета /включително ако се касае за плащания от минали години/ и се прекласифицира като безлихвен заем между бюджетни и извънбюджетни сметки, както следва:

<u>В отчетна група „Бюджет":</u>
§ разходен (-)/ § 76-00 (-)
Д-т с/ка 4624 *„Временни безлихвени заеми от/за сметки за средства от Европейския съюз на общини"*
К-т с/ка 4020, с/ки от р-л 6

<u>В отчетна група „СЕС":</u>
§ разходен (+)/ § 76-00 (+)
Д-т с/ка 4020, р-л 6
К-т с/ка 4614 *„Временни безлихвени заеми от/за общински бюджети"*

3. Когато за получените средства по ОП или РА по сметки на община Тервел са начислени лихви, същите се възстановяват, както следва:

<u>В отчетна група „СЕС":</u>
§ 63-02(-)/§ 95-07 (+)
Д-т с/ка 7251 *„Приходи от лихви в левове по банкови сметки и депозити в страната"*
К-т с/ка 5013 *„Текущи банкови сметки в левове"*

4. Когато по проекта се предвижда собствено финансиране от община Тервел сумата се превежда от бюджета на общината по извънбюджетната банкова сметка обслужваща съответния проект, като се съставят следните счетоводни записвания:

<u>В отчетна група „Бюджет":</u>
§ 62-02 (-) / § 95-07 (+)
Д-т с/ка 7534 *„Касови трансфери от/за средства отЕвропейския съюз на общини"*
К-т с/ка 5013 *„Текущи банкови сметки в левове"*

<u>В отчетна група „СЕС":</u>
§ 95-07 (-)/ § 62-01 (+)
Д-т с/ка 5013 *„Текущи банкови сметки в левове"*
К-т с/ка 7524 *„Касови трансфери от/за бюджети на общини*

в/ В случай, че заемообразното финансиране не бъде одобрено и съответно сумите не могат да бъдат възстановени от трансфери от НФ или РА, поради непризнаване на някои разходи например, ***отчетените разходи по СЕС не се прехвърлят или прекласифицират в отчетна група „Бюджет"***, а само ***безлихвеният заем се трансформира в трансфер*** между бюджетни и извънбюджетни сметки, като се взимат записвания на касова и начислена основа, както следва:

В отчетна група „Бюджет":

Сторниране на отчетени като безлихвен заем средства

§ 76-00 (-)/ § 95-07 (+)

Д-т с/ка 4624 *„Временни безлихвени заеми от/за сметки за средства от Европейския съюз на общини"*

К-т с/ка 5013 *„Текущи банкови сметки в левове"*

Преквалифициране на предоставения заем като трансфер

§ 62-02 (-) / § 95-07 (+)

Д-т с/ка 7534 *„Касови трансфери от/за средства отЕвропейския съюз на общини"*

К-т с/ка 5013 *„Текущи банкови сметки в левове"*

В отчетна група „СЕС":

Сторниране на отчетени като безлихвен заем средства

§ 95-07 (-)/ § 76-00 (+)

Д-т с/ка 5013 *„Текущи банкови сметки в левове"*

К-т с/ка 4614 *„Временни безлихвени заеми от общински бюджети"*

Преквалифициране на получения заем като трансфер

§ 95-07 (-)/ § 62-01 (+)

Д-т с/ка 5013 *„Текущи банкови сметки в лева"*

К-т с/ка 7524 *„Касови трансфери от/за бюджети на общине"*

5. Когато след изпълнение и приключване на проект финансиран по ОП или от РА е придобит ДМА/Инфраструктурен обект, които се ползват в бюджета или е извършен основен ремонт на такива, община Тервел прие след верифициране на проекта да се прехвърлят ДМА или Инфраструктурни обекти, като се съставят следните счетоводни записвания:

а/ За прехвърляне на ДМА или стойността на ремонта от отчетна група СЕС в „Бюджет"

В отчетна група „Бюджет":

Д-т с/ки гр. 20

К-т с/ка 7601 *„Вътрешни некасови трансфери между отчетни групи „Бюджет" и „Сметки за средства от Европейския съюз"*

В отчетна група „СЕС":

Д-т с/ка 7601 *„Вътрешни некасови трансфери между отчетни групи „Бюджет" и „Сметки за средства от Европейския съюз"*

К-т с/ки гр. 20

б/ За прехвърляне на Инфраструктурни обекти или стойността на ремонта им от отчетна група СЕС в Други сметки и дейности

- за прехвърляне на Инфраструктурния обект, след като е верифициран изцяло проекта.

В отчетна група „Други сметки и дейности":

Д-т с/ки 2202 „*Инфраструктурни обекти"*

К-т с/ка 7603 „*Вътрешни некасови трансфери между отчетни групи „Сметки за средства от Европейския съюз" и „Други сметки и дейности"*

В отчетна група „СЕС":

Д-т с/ка 7603 „*Вътрешни некасови трансфери между отчетни групи „Сметки за средства от Европейския съюз" и „Други сметки и дейности"*

К-т с/ки 2202 „*Инфраструктурни обекти"*

В края на годината ако не е приключил проекта, следва да се прехвърлят разходите по придобиването или основния ремот на Инфраструктурния обект, както се вземат следните счетоводни записвания:

В отчетна група „Други сметки и дейности":

Д-т с/ки подгр. 207 *„Дълготрайни материални активи в процес на придобиване"*

К-т с/ка 7603 „*Вътрешни некасови трансфери между отчетни групи „Сметки за средства от Европейския съюз" и „Други сметки и дейности"*

В отчетна група „СЕС":

Д-т с/ка 7603 „*Вътрешни некасови трансфери между отчетни групи „Сметки за средства от Европейския съюз" и „Други сметки и дейности"*

К-т с/ки гр. 65 *„Разходи за придобиване на активи, текущ и основен ремонт по стопански начин"*

Придобитите в отчетна група „СЕС" нефинансови активи, подлежът на прехвърляне, след приключване на проекта и неговото верифициране от управляващия орган в „Бюджет" или „ДСД", след като приключи процеса по тяхното придобиване. Придобитите активи следва да се прехвърлят със счетоводна сметка 7601 за „Бюджет" и 7603 за „ДСД".

При придобиването на активи по Оперативни програми и Проекти финансирани от разплащателна агенция към ДФЗ, следва да се спазва прага на същественост при завеждане на придобитите ДМА, както в „Бюджет", така и в отчетна група „СЕС".

6. Когато контролен или одитен орган е установил задължение за възстановяване на неправомерно получени и неправомерни усвоени суми по платени и непризнати разходи по конкретен проект по ОП, извършени включително и през минали отчетни периоди, подлежащите на възстановяване на УО на съответната ОП суми се отчитат от общината като следва:

В отчетна група „Бюджет":

§ 62-02 (-) / § 95-07 (+)

Д-т с/ка 7534 *„Касови трансфери от/за средства отЕвропейския съюз на общини"*

К-т с/ка 5013 „*Текущи банкови сметки в левове"*

В **т. 16** от указание на МФ – **ДДС № 07 от 30.06.2014 г.** се регламентира коректния трансферен параграф, чрез който се отчитат предоставените чрез Разплащателната агенция към ДФ "Земеделие" (ДФЗ) национални средства от бюджета на ДФЗ, представляващи разходи по данък добавена стойност (ДДС) по **чл. 87 от ЗДБРБ за 2014 г.** и други подобни разходи, а именно:

От 01.01.2014 г. ДФ „Земеделие" (ДФЗ) е първостепенен разпоредител с бюджет по държавния бюджет, а Разплащателната агенция към ДФЗ прилага финансово - правна форма – сметка за средства от Европейския съюз. В тази връзка, предоставените чрез Разплащателната агенция към ДФЗ национални средства от бюджета на ДФЗ, представляващи разходи за ДДС по

чл. 87 от ЗДБРБ за 2014 г. и други подобни разходи, следва да се отчитат по бюджетите на бенефициентите – бюджетни организации, като трансфери между бюджетни сметки по **§ 61 – 00** от ЕБК. Съответно, ДФЗ следва да отчита отпуснатите средства по **§§ 61 – 02 Предоставени трансфери (-)**, а бенефициентите – по **§§ 61 – 01 Получени трансфери (+)** от ЕБК."

В чл. 86 от ЗДБРБ за 2015 г. е налице аналогичен на **чл. 87 от ЗДБРБ за 2014 г.** текст, съгласно който *ДФ"Земеделие" извършва плащания за финансиране на разходи за данък добавена стойност на общини по одобрени за подпомагане проекти по ПРСР за периода 2007 – 2013 г. и 2014 – 2020 г., по Оперативната програма за развитие на сектор „Рибарство" за периода 2007 – 2013 г. и по Програма морско дело и рибарство за периода 2014 – 2020 г.* В тази връзка, регламентът на **т. 16** от **ДДС № 07/2014 г.** следва да се спазва във всички случаи, когато законово е регламентирано, че чрез бюджета на ДФЗ да се предоставят национални средства за финансиране на разходи за данък добавена стойност на общини по одобрени проекти по ОП.

В допълнение към посочената **т. 16** от **ДДС № 07/2014 г.** бихме прибавили и следното: В случай, че преводът на сумите, подлежащи на отчитане по бюджета на бенефициента (община или нейни структурни звена) по **§§ 61 – 01** от ЕБК, е получен *директно* по банкова **сметка 7443**, тази сума следва да се посочи в отчетна **група „СЕС"** по **§§ 62 – 01** от ЕБК (като получен в „СЕС" трансфер от бюджета на бенефициента), а в отчетна **група „БЮДЖЕТ"** бенефициентът съставя следното записване*: §§ 62-02 (-) / §§ 61-01 (+).* По този начин преводът, който е за сметка на бюджета на ДФ „Земеделие" (независимо, че е направен чрез банковата сметка за средствата от Европейския съюз на РА към ДФЗ по банковата сметка 7443 на бенефициента – общината или нейните подведомствени разпоредители) за отчетни цели се отразява *едновременно* по бюджета на бенефициента като получен трансфер от бюджета на ДФ „Земеделие" и като предоставен трансфер за „СЕС", а в „СЕС" – като получен трансфер от *бюджета на бенефициента.*

ПРИЛАГАНЕ НА СХЕМА „УЧИЛИЩЕН ПЛОД"

Счетоводните записвания по схемата и отразяването в отчета за касово изпълнение са следните:

Постъпване на трансфер от РА към „ДФЗ" по банковата ***бюджетна сметка*** на бенефициента:

В отчетна група „Бюджет":

§ 88-03 (+)/ § 95-07 (-)

Д-т с/ка 5013 „*Текущи банкови сметки в левове"*

К-т с/ка 4684 *„Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на общините за постъпили и разходвани средства"*

В отчетна група „СЕС":

§ 88-03 (-)/ § 63-01(+)

Д-т с/ка 4684 *„Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на общините за постъпили и разходвани средства"*

К-т с/ка 7532 *„Касови трансфери от/за сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор "Централно управление"*

Когато се извършват ***предварително плащания от бюджета на бенефициента за разходи или аванси*** към доставчици преди да бъде одобрен проекта или преди да получи финансиране от НФ, сумите се отчитат като касов разход по бюджета. В случай, че в последствие тези плащания бъдат признати за допустими и се включат в обхвата на финансиране от съответната ОП, или се преведат от НФ, ***разходът/авансът се сторнира от бюджета*** кореспонденцията на стопанската операция е със записване на касова основа по **§ 88-**

03, респективно по **сметка 4684 на начислена основа.** Отразяват се като ***извънбюджетна операция огледално*** в двете отчетни групи, както следва:

В отчетна група „Бюджет":
§ 88-03 (-)/ § 10-11 (-)
Д-т с/ка 4684 *„Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на общините за постъпили и разходвани средства"*
К-т с/ка 4020, с/ка 6012

В отчетна група „СЕС":
§ 10-11 (+)/ § 88-03 (+)
Д-т с/ка 4020, с/ка 6012
К-т с/ка 4684 *„Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на общините за постъпили и разходвани средства"*

В случаите, когато *одобрените заявители* по схема „Училищен плод" – *доставчици* (еднолични търговци или юридически лица по *чл. 10 , т. 2 от Наредбата*) *доставят* плодове и зеленчуци **в натура** *на учебни заведения* – получатели на доставките, въз основа на издадената им от доставчика фактура *общинските училища и детски градини* осчетоводяват доставените плодове и зеленчуци, като отразяват стойността на фактурата *по дебита* на **сметка 6012 Разходи за храна** и *по кредита* на **сметка 7413 Получени текущи помощи и дарения в натура от страната**.

Д-т с/ка 6012 *„Разходи за храна"*
К-т с/ка 7413 *„Получени текущи помощи и дарения в натура от страната"*

Заявители по схема „Училищен плод" - **учебни заведения**, до получаване на заявените за плащане одобрени средства от ДФ „Земеделие" – Разплащателна агенция (РА), *първоначално извършените разходи* за закупуване на плодове и зеленчуци се отчитат като *касов разход по техния бюджет* (по §§ 10-11 Храна) в отчетна група „Бюджет".

При получаване на одобрените от **РА** средства постъпили по бюджетната **сметка 7304**, за отчитането на операциите се прилагат разпоредбите на ***т. 21.1.*** (за отразяване на постъпването на средствата) и ***т. 23*** (за сторниране на разхода от бюджета в отчетна група „Бюджет" и прехвърлянето му в отчетна група „СЕС") от ***ДДС № 06 от 2008 г.*** По този начин приходите, разходите и трансфера по **§ 63-01** се отразяват като извънбюджетни операции в кореспонденция с **§ 88 – 03**, а ефективните касови постъпления и плащания, извършени чрез бюджетната **сметка 7304**, се отразяват по **§ 88 – 03**.

ОТЧИТАНЕ НА СРЕДСТВА ПО ПРОЕКТИ ФИНАНСИРАНИ ОТ МОМН ПО ОП „РЧР" ПРЕДОСТАВЯНИ ПО БЮДЖЕТИТЕ НА УЧИЛИЩА НА ДЕЛЕГИРАН БЮДЖЕТ

Счетоводните записвания по схемата и отразяването в отчета за касово изпълнение са следните:

1. Постъпване на трансфер от МОН по банковата ***бюджетна сметка*** на училищата:

В отчетна група „Бюджет":
§ 88-03 (+)/ § 95-07 (-)
Д-т с/ка 5013 „*Текущи банкови сметки в левове"*
К-т с/ка 4684 *„Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на общините за постъпили и разходвани средства"*

<u>В отчетна група „СЕС”:</u>

§ 88-03 (-)/ § 63-01(+)

Д-т с/ка 4684 *„Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на общините за постъпили и разходвани средства”*

К-т с/ка 7532 *„Касови трансфери от/за сметки за средства от Европейския съюз на бюджетни организации от подсектор ”Централно управление”*

2. **При извършване на плащания по проекта**

<u>В отчетна група „Бюджет”:</u>

§ 88-03 (-)/ § 95-07 (+)

Д-т с/ка 4684 *„Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на общините за постъпили и разходвани средства”*

К-т с/ка 5013 „*Текущи банкови сметки в левове”*

<u>В отчетна група „СЕС”:</u>

§ разходни по ЕБК (+)/ § 88-03(+)

Д-т с/ки от гр. 60 *Разходи по икономически елементи*

К-т с/ка 4684 *„Разчети със сметки за средства от Европейския съюз на общините за постъпили и разходвани средства”*

XIII. ПРИПИСАНИ ПРИХОДИ И СЧЕТОВОДНИ ГРЕШКИ

1. Приписани приходи относно предоставени от община Тервел активи за безвъзмездно право на ползване по сключени договори се начисляват на база изпратени до съответните организации писма, както следва:

Д - т с/ка 7682 *Приписани трансфери от/за бюджетни организации от подсектор „Централно управление”*

К - т с/ка 7181 *Приписани приходи от наеми и концесии*

2. Грешки, произтичащи от неотчетени активи и пасиви или от отчетени несъществуващи активи и пасиви, се отразяват чрез съответните сметки от **групи 69 и 79** на сметкоплана.

3. При установени през текущия отчетен период счетоводни грешки за същите се съставя **червена сторнировъчна статия**, след което съставя правилната счетоводна статия.

4. Корекции в годишните финансови отчети след заверката от Сметната палата и изготвянето от МФ на консолидирани данни на начислена основа за публичния сектор не се извършват.

5. В случаи на банкови грешки и неправилно преведени от сметки на община Тервел средства, погрешно преведената сума се отчита по резчетна сметка **4887**.

XIV. ИНВЕНТАРИЗАЦИИ

Инвентаризацията е основна процедура преди годишното счетоводно приключване и съставянето на финансовия отчет. На инвентаризация подлежат всички активи и пасиви на община Тервел. Липсите и излишъците, като резултат от проведена инвентаризация, се отчитат като приходи и разходи от необичайни събития (извънредни приходи и разходи), а стойността та съставените актове за начет на материално – отговорните лица – като приходи от начети, глоби и неустойки.

Изискванията за извършването на инвентаризация са посочени в глава III, Раздел II „Инвентаризация" чл. 28 от Закона за счетоводството и т. 37 от ДДС 14 от 2007 г.

Етапите на провеждане на годишната инвентаризация са: подготовка за извършване на инвентаризация, провеждане на инвентаризацията – фактическа проверка на активите и пасивите на предприятието в натура в стойност, документиране на резултатите от инвентаризацията, установяване на евентуални разлики при съпоставяне на фактическите със счетоводните данни и осчетоводяване на резултатите от инвентаризацията.

а) Подготовка за инвентаризация – тя включва издаване на заповед от кмета на община Тервел и от ръководителите на ВРБ за инвентаризация на активите и пасивите във връзка с годишното счетоводно приключване. В нея се определят комисиите, които ще проведат инвентаризацията, обектите на инвентаризиране, датата на започване на инвентаризацията, както и датата на нейното приключване, сроковете за документиране и за осчетоводяване на резултатите от инвентаризация.

б) Провеждане на инвентаризация – този етап включва фактическа проверка на активите и пасивите към 31 декември чрез различни способи на измерване/преброяване на натуралните и стойностни им параметри. **Материално - отговорните лица не са членове на инвентаризационните комисии**. Инвентаризацията се извършва в присъствието на материално - отговорното лице или на негов представител. Преди започване на инвентаризацията лицата, отговарящи за съответните отчетни обекти, подписват **декларация**, че всички получени документи до започването на инвентаризацията са предадени и отчетени в счетоводството, както и за принадлежността на наличните парични средства и/или СМЦ. При вписване на данните от фактически установените наличности членовете на комисията трябва да бъдат убедени в **тяхната реалност**. Това налага опакованите активи задължително да бъдат разопаковани. Когато активът е в трайна опаковка или пломбиран от доставчика, задължително се извършва репрезентативна разопаковка и се проверяват само отделни избрани амбалажни единици. При инвентаризацията на касовата наличност и другите парични средства се проверяват най - внимателно всички, намиращи се в касата пари, марки и ценни книжа. За резултатите се съставя **акт за проверка на касовата наличност**, придружен от обяснение на касиера.

в) Документиране на резултатите от инвентаризацията - включва описването им в инвентаризационни описи и изготвянето на сравнителните ведомости, в които се съпоставят получените резултати със счетоводните данни и се установяват евентуални разлики, съставяне на протокол за резултатите от инвентаризация.

В протокола ясно и категорично следва да е разписано заключението на комисията - за чия сметка се отнасят липсите и каква компенсация на липси с излишъци. Компенсацията на липсите с излишъците се извършва само при наличие на причинно – следствена връзка между тях. Тези компенсации се извършват в натура и стойност. Данните се записват в **Протокол за компенсация на липси и излишъци**. Ръководителя на съответния разпоредител одобрява последващите действия за бракуваните активи. Протоколът задължително се утвърждава от съответния ръководител.

г) установяване на евентуални разлики при съпоставяне на фактическите със счетоводните данни – за всеки инвентаризиран актив се установява евентуална разлика, като се съпоставя фактическата наличност със счетоводната наличност и съответно фактическата наличност в стойностно изражение със счетоводната наличност в стойностно изражение. При установени разлики инвентаризационната комисия извършва повторно преброяване/измерване на активите. Резултатите от инвентаризацията се отразяват в **Протокол за установяване на резултатите от инвентаризация**.

д) Осчетоводяване на резултатите от инвентаризацията – резултатите от инвентаризацията се осчетоводяват в рамките на месеца, за който се отнася инвентаризацията, или в рамките на годината, ако инвентаризацията е годишна. Разлика в стойността на компенсираните количества, липси, кражби, излишъци и брак.

Ако се получи разлика в стойността на компенсираните количества, т. е. стойността на липсващите активи е по - голяма от стойността на намерените в излишък активи, с разликата се съставя следната счетоводна статия:

Д – т с/ки от подгрупа 699 *Намаление на нетните активи от други събития*
К – т с/ки от група 20 *Дълготрайни материални активи*
К – т с/ки от група 21 *Нематериални дълготрайни активи*
К – т с/ки от гр. 22 *Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група „ДСД"*
К – т с/ки раздел 3 *Сметки за материални запаси и конфискувани активи*
К – т с/ки от раздел 5 *Сметки за финансови активи*
К – т с/ка за *неотчетен пасив*

При обратния случай: стойността на липсващите активи е по - малка от стойността на намерените в излишък активи, с разликата се съставя следната счетоводна статия:

Д – т с/ки от група 20 *Дълготрайни материални активи*
Д – т с/ки от група 21 *Нематериални дълготрайни активи*
Д – т с/ки от група 22 *Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група „ДСД"*
Д – т с/ки от раздел 3 *Сметки за материални запаси и конфискувани активи*
Д – т с/ки от раздел 5 *Сметки за финансови активи*
К – т с/ки от подгрупа 799 *Увеличение на нетните активи от други събития*

За осчетоводяване на липсите за сметка на общината или ВРБ:

Д – т от подгрупа 699 *Намаление на нетните активи от други събития*
К – т с/ки от група *20, 21, 22, раздел 3, раздел 5*

За осчетоводяване на липсите по вина на МОЛ, освен първата статия се съставя още една:

Д – т 4213 *Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица*
Д – т с/ки от подгр. 426 *Подотчетни лица ан. с/ка – липсващия актив*
Д – т с/ка 4887 *Вземания от др. дебитори – местни лица (приходно – разходни позиции)*
К – т с/ка 7198 *Приходи от неустойки, начети, обезщетения*

При внасяне на стойността на липсите - (с по - високата от отчетната и пазарната стойност):

Д – т с/ки от група 50 *Парични средства*
К – т с/ка 4213 *Вземания от работници, служители и друг персонал – местни лица*

При кражба с неустановен извършител:
За отразяване на намалението на активите:

Д – т с/ките от подгрупа 699 *Намаление на нетните активи от други събития*
К – т с/ки от група *20, 21, 22, раздел 3, раздел 5*

Евентуалното вземане се отразява задбалансово:

Д – т с/ка 9289 *Други дебитори по условни вземания*
К – т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

Ако с полицейското разследване възникнат обстоятелства за реализиране на вземането и същото може да се персонифицира, задбалансовото отчитане се отписва и се отразява задължението на отговорните лица по пазарна стойност:

Д – т с/ка 4213 *Вземания от работници, служители и друг, персонал – местни лица* (с/ки 4261, 4887)

К – т с/ка 7198 *Приходи от неустойки, начети, обезщетения*

Отразяване на установения брак на активи:

След одобрение на протоколите за брак на ДМА и след наличие на документите, удостоверяващи определените пазарни цени се съставят следните статии:

За отразяване на бракуваните активи с отчетната стойност на актива се съставя статията:

Д – т с/ки от подгрупа 699 *Намаление на нетните активи от други събития*

К – т с/ки от група *20, 21, 22, раздел 3, раздел 5*

За отразяване инвентаризацията на разчетите:

Община Тервел и ВРБ инвентаризират разчетите си чрез писма, които се изпращат до контрагентите си (всички физически или юридически лица), с които има неуредени разчети към 31 Декември, като прилага извлечение за остатъците, регистрирани по аналитичните счетоводни сметки за потвърждение. Писмото се изпраща по инициатива на една от страните, като при различия се уточняват отново натуралните и стойностни параметри. При невъзможност да се постигне съгласие със съответните контрагенти за уреждане на констатираните различия в записванията предприятието, което е заинтересовано, поставя проблема за решаване по съдебен ред.

Отчетените чужди дълготрайни активи, материални запаси и финансови активи се инвентаризират в отделен инвентаризационен опис. Осчетоводените активи по сметка ***9909 Активи в употреба, изписани като разход***, също се инвентаризират от назначените инвентаризационни комисии, като същите не се обезценяват по реда на *т. 36 от ДДС № 20 от 2004г. на МФ.*

- При излишъци на чужди активи:

Д – т с/ка от гр. 91 *Чужди дълготрайни активи, материални запаси и финансови активи*

К – т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

- При липси на чужди активи за отписване на активите

Д – т с/ка 9981 *Кореспондираща сметка за задбалансови активи*

К – т с/ка гр. 91 *Чужди дълготрайни активи, материални запаси и финансови активи*

- При излишъци на активи, изписани на разход

Д – т с/ка 9909 *Активи в употреба, изписани като разход*

К – т с/ка 9981 *Кореспондираща за задбалансови активи*

- При липса на активи, изписани на разход

Д – т с/ка 9981 *Кореспондираща за задбалансови активи*

К – т с/ка 9909 *Активи в употреба, изписани като разход*

Неправилно е разходите за брак да се отчитат за следващ отчетен период, когато бракуваните материални запаси фактически са напуснали бюджетната организация, или когато е извършено неговото унищожаване.

Независимо дали разходите за брак са за сметка на бюджетната организация при установен брак на активи без вина или е налице персонифицирано вземане от материално – отговорното лице или от трето лице във връзка с виновно причинен брак, същите следва да се отчетат счетоводно в годината, в която е констатиран бракът на активите.

Определя се и начинът, по който бюджетната организация ще се разпореди с бракуваните дълготрайни активи. Протоколът задължително се утвърждава от ръководителя на бюджетната организация.

Съставя се следната счетоводна статия с отчетната стойност на бракуваните активи:

Д – т с/ка 6992 *Намаление на нефинансови дълготрайни активи от други събития*
К – т с/ки от гр. 20 *Дълготрайни материални активи*
К – т с/ки от гр. 21 *Нематериални дълготрайни активи*
К – т с/ки от гр. 22 *Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група „ДСД"*

Във връзка с ликвидацията на ДМА може да възникнат разходи, както и да се отчетат приходи:

- за извършените разходи във връзка с ликвидацията на активите;

Д – т с/ки от гр. 60 *Разходи по икономически елементи*
К – т с/ки 4010, 5013, 5011, 4887 и др.

Получените приходи от ликвидацията на активите се отчитат по сметка ***7199 Други приходи*** и по § ***36 – 19 Други неданъчни приходи***.

От съществено значение за правилното изготвяне на годишния счетоводен отчет е инвентаризацията на вземания и задължения. Това се постига чрез изпращането на потвърдителни писма до всички контрагенти, от отговора на които зависи фактическото установяване на разчета.

- при неотчетено вземане:

<u>За главницата:</u>

Д – т сметките, чрез които со отчетени задълженията
К – т с/ка 7998 *Намаление на пасиви (финансиращи позиции) от други събития*

<u>За лихвата:</u>

Д – т сметките, чрез които са отчетени задълженията
К – т с/ка 7997 *Намаление на пасиви (ПРП) от други събития*

- при отчетени повече вземания:

<u>За главницата:</u>

Д – т с/ка 6998 *Увеличение на пасиви (финансиращи позиции) от други събития*
К – т сметките, чрез които са отчетени задълженията

<u>За лихвите:</u>

Д – т с/ка 6997 *Увеличение на пасиви (ПРП) от други събития*
К – т сметките, чрез които са отчетени задълженията

За оформяне документирането на инвентаризацията на разчетите се изготвя справка от Юриста на общината за състоянието на делата, заведени от и срещу нея.

Въз основа на съставения протокол за инвентаризиране на вземанията и задълженията, се анализират и просрочията към края на годината, отразени по сметките от

подгрупи 991 *"Статистика на просрочените вземания"* и 992 *"Статистика на просрочените задължения"* по отчетна стойност.

XV. ПЕРИОДИЧНИ И ГОДИШНИ ОТЧЕТИ

1. За всяко отчетно тримесечие при спазване на правилата и принципите за отчитане на касова и начислена основа, се изготвят и представят от всички ВРБ:
- Оборотна ведомост за тримесечието;
- Справка за взаимовръзки и зависимости между счетоводни сметки от Сметкоплана на бюджетните предприятия (СБП) и параграфи на Единната бюджетна класификация (ЕБК) ;
- Справка за поетите ангажименти по образец на МФ.

2. При изготвяне и представяне на оборотна ведомост към 31 декември, всички ВРБ освен справките по т. 1 представят и Декларация, че е извършена инвентаризация и са осчетоводени резултатите от нея. ВРБ кметства на самостоятелен бюджет представят и опис на активи.

3. Гл. счетоводител ежегодно дава указания за сроковете за представяне на периодични и годишни отчети. Спазването им е задължително от второстепенни разпоредители с бюджетни кредити.

XVI. ГОДИШНО СЧЕТОВОДНО ПРИКЛЮЧВАНЕ

Годишното приключване на счетоводните сметки се извършва след като е осигурена информацията за изготвяне на оборотната ведомост, и дадени указания във връзка с годишното приключване от МФ:

- сметките от групи 60, 61, 62 и 64, както и сметки 6501, 6502, 6503 и 6507, в зависимост от това в коя отчетна група се водят, се приключват със съответните сметки - 1201;
- сметките от група 65 (6504, 6506 и 6508) при извършване на процедурите по приключването следва да са с равни дебитни и кредитни обороти;
- групи 67 и 69 се приключват и в трите отчетни групи със сметка 1201;
- сметките от групи 70, 71, 72, 73, 74 и 75 се приключват съответно със сметки 1201;
- сметките от група 76 се приключват със сметка 1201;
- сметките от група 78 се приключват със сметка 1201;
- сметките от група 79 се приключват със сметка 1201;
- задбалансовите сметки се приключват, както следва:
  - сметка 9931 със сметка 9989;
  - сметка 9939 със сметка 9989;
  - сметките от подгрупа 994 със сметка 9989
  - сметките от подгрупа 995 със сметка 9989;
  - сметките от подгрупа 996 със сметка 9989.
- сметка 1201 се приключва със сметка 1101;
- сметка 4500 се приключва със сметка 1001;

Когато са закрити извънбюджетни сметки или са изведени подведомствени предприятия от системата на първостепенен разпоредител, ще фигурират само салдата по сметките от групи 10 и 11, като сбора от тези салда следва да е равен на нула. След приключвателните операции сметките от тези групи следва да се приключат помежду си, след което салдата им се занулят.

XVII. ОСНОВНИ ВРЪЗКИ И ЗАВИСИМОСТИ МЕЖДУ СЧЕТОВОДНИ СМЕТКИ И ПАРАГРАФИ НА ЕДИННАТА БЮДЖЕТНА КЛАСИФИКАЦИЯ ПРИ СЪСТАВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. РАВЕНСТВА МЕЖДУ СЧЕТОВОДНИ СМЕТКИ:

Дебитният оборот на сметка 4500 = Кредитния оборот на сметка 4500;
Кредитното салдо на сметка 4230 = Дебитното салдо на сметка 6047;
Дебитният оборот на сметка 6504 = Кредитния оборот на сметка 6504;
Дебитният оборот на сметка 6506 = Кредитния оборот на сметка 6506;
Дебитният оборот на сметка 6508 = Кредитния оборот на сметка 6508;
Дебитният оборот на сметка 7501 = Кредитния оборот на сметка 7501;

2. РАВЕНСТВА МЕЖДУ ПАРАГРАФИ И ПОДПАРАГРАФИ:

Сумата, отчетена по параграфа = Сумата, отчетена по подпараграфите на съответния параграф;
Подпараграф 61 - 09 (+) = Подпараграф 61 - 09 (-) = 0;
Подпараграф 66 - 01 (-) = Подпараграф 66 - 02 (+);
Подпараграф 69 - 08 (-) в СЕС = § 69 - 05 + § 69 - 06 + § 69 - 07 в СЕС;
Подпараграф 69 - 08 (+) от Б-3 = Подпараграф 69 - 08 (-) от СЕС;
Подпараграфи 69 - 05 + 69 - 06 + 69 - 07 + 69 - 08 = 69 - 09 (-) от Б-3.

3. ВЗАИМОВРЪЗКИ И ЗАВИСИМОСТИ МЕЖДУ ПАРАГРАФИ И СМЕТКИ

П р и х о д и

§ 24-01 със сметка 7179;
§ 24-04 със сметки 7110, 7111, 7112, 7113, 7114, 7115, 7199;
§ 24-05 със сметка 7121, 7122;
§ 24-06 със сметка 7123;
§ 24-07 със сметки 7177, 7178;
§ 24-08 със сметки 7251, 7252, 7258;
§ 24-09 със сметки 7251, 7252, 7258;
§ 27-00 със сметка 7051;
§ 28-02 със сметка 7090, 7198, 7270, 7271, 7274,7275, 7277, 7278, 7291;
§ 36-01(+/-) със сметки 7391, 7392 (разликата между дебитно и кредитно салдо);
§ 36-11 със сметка 7191;
§ 36-19 със сметка 7199, 7996;
§ 37-01 със сметка 4511;
§ 37-02 със сметка 4512;
§ 40-21 със сметка 7144;
§ 40-22 със сметка 7143;
§ 40-24 със сметка 7145;
§ 40-25 със сметка 7146;
§ 40-29 със сметка 7133, 7147, 7149;
§ 40-30 със сметка 7140;
§ 40-40 със сметка 7131, 7141;
§ 41-00 със сметка 4331, 4332, 7124;
§ 45-01 със сметка 7411;
§ 46-10 със сметка 7481;

Разходи

§ 01-01 със сметка 6042;
§ 01-02 със сметка 6041;
§ 02-01 със сметка 6043;
§ 02-02 със сметка 6044;
§ 02-05 със сметките от подгрупа 604;
§ 02-08 със сметките от подгрупа 604;
§ 02-09 със сметките от подгрупа 604;
§ 05-51 със сметка 6051;
§ 05-60 със сметка 6052;
§ 05-80 със сметка 6055;
§ 10-11 със сметка 6012, 3020;
§ 10-12 със сметки 6443, 6013, 3020;
§ 10-13 със сметка 6015, 3020;
§ 10-14 със сметки 6014;
§ 10-15 със сметки 6011, 6016, 6017, 6018, 6019, 3020;
§ 10-16 със сметки 6443, 6010, 3020;
§ 10-20 със сметки 6022, 6023,6025; 6026, 6027, 6028, 6029, 6071, 6072, 6073, 6074;
§ 10-30 със сметки 6016, 6018, 6021;
§ 10-51 със сметка 6093;
§ 10-62 със сметка 6203;
§ 10-63 със сметка 6209;
§ 10-69 със сметки 6201, 6209;
§ 10-98 със сметки 6098;
§ 19-01 със сметки 6061, 6062, 6063, 6064, 6065, 4511, 4513, 4519, 4544, 4548;
§ 22-21 със сметка 6221;
§ 22-24 със сметка 6224;
§ 29-91 със сметка 6241;
§ 40-00 със сметки 6411, 6412, 4241, 4243;
§ 42-19 със сметка 6421;
§ 43-02 със сметка 6441;
§ 45-00 със сметка 6451;
§ 46-00 със сметка 6091;
§ 51-00 със сметки от група 20 и група 21;
§ 52-01 със сметка 2041;
§ 52-02 със сметките от подгрупа 203;
§ 52-03 със сметките от подгрупа 204;
§ 52-04 със сметките от подгрупа 205;
§ 52-05 със сметките от подгрупа 206;
§ 52-06 със сметките от подгрупа 607;
§ 52-19 със сметките от подгрупа 209
§ 53-01 със сметка 2101;
§ 53-09 със сметка 2109;
§ 54-00 със сметки 6077, 6078, 2201 – отчетна група „ДСД";
§ 55-01 със сметка 6445;
§ 55-02 със сметка 6446;
§ 55-03 със сметка 6455;
§ 55-04 със сметка 6424;

Трансфери (субсидии)

§ 31-10 със сметка 7511;
§ 61-01 (+) със сметка 7522;
§ 61-02 (-) със сметка 7522;
§ 61-05 (+/-) със сметка 7522 (разлика между салдата);
§ 61-09 (+/-) със сметка 7501 (разлика между салдата);
§ 62-01 (+) със сметки 7534 (кредитно салдо);
§ 62-02 (-) със сметки 7534 (дебитни салда);
§ 63-01 (+) със сметки 7532 (кредитни салда);
§ 63-02 (-) със сметки 7532 (дебитни салда);
§ 76-00 със сметки 4614 и 4624

Финансиране на дефицита (излишъка)

§ 88-00 (+/-) със сметка от подгрупа 468, 488;
§ 93-17 със сметки 1911 и 1997
§ 93-39 със сметка 4674;
§ 95-01 (+) със салдото към 1 януари по сметка 5013;
§ 95-07 (-) със салдото към края на отчетния период по сметка 5013;
§ 95-11 със салдото към края на отчетния период по сметка 5011;

XV. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Настоящата счетоводна политика е разработена на основание МСС 1 „Представяне на финансови отчети", сметкоплата на бюджетните организации от 2014 г., ДДС № 14/30.12.2013 г., ДДС № 20 от 14.12.2004г. на МФ за прилагане на Национални счетоводни стандарти за бюджетните предприятия и в съответствие с принципите и изискванията, определени в ЗСч, ДДС № 7 от 2008 г. и други указания на МФ.

Преминаване към СБО от 2014 г. и прилагането на ДДС № 14/30.12.2013 г. се извърши поетапно до края на 2014 г. Промяната и прилагането им важи за всички второстепенни разпоредители.

Контролът по прилагане на счетоводната политика се възлага на съставителя на годишния финансов отчет.

Изменения и допълнения в резултат на промяна в нормативната база се извършват по реда на приемане на Счетоводната политика.

Счетоводната политика на община Тервел е утвърдена със Заповед № 994/30.12.2004 г., изменена със Заповед № 121/30.03.2010 г., Заповед № 612/30.12.2011 г. , Заповед № 8/07.01.2015 г. и Заповед № 26/26.01.2016 г. на кмета на община Тервел.

ЗЗЛД

Изготвил:
Гл. счетоводител на община Тервел
Александрина Иванова